

การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารกิจการทางทะเล (สหสาขาวิชา) สหสาขาวิชาการบริหารทางทะเล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COASTAL COMMUNITY PARTICIPATION IN REDUCING LITTER AT THE CHAO PHRAYA
RIVER ESTUARY, SAMUT PRAKAN PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Maritime Administration

Inter-Department of Maritime Administration

GRADUATE SCHOOL

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ
โดย	น.ส.ฉัฐสุรีย์ รุ่งเจริญ
สาขาวิชา	การบริหารกิจการทางทะเล (สหสาขาวิชา)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา วัฒยากร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉราภรณ์ เปี่ยมสมบูรณ์)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา วัฒยากร)	
	กรรมการ
(นาวาเอกหญิง ดร.อรัญญา ศรียัพ)	
	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ลลิตา ปัจฉิม)	

ฉัฐสุรีย์ รุ่งเจริญ : การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำ
เจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ. (COASTAL COMMUNITY PARTICIPATION IN
REDUCING LITTER AT THE CHAO PHRAYA RIVER ESTUARY, SAMUT PRAKAN
PROVINCE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.กัลยา วัฒนยากร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการ
จัดการขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้การออกแบบการวิจัยเชิง
พรรณนา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือประชาชนในชุมชน 2 ฝั่ง ซึ่งได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอ
พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยเลือกเก็บข้อมูลชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณริมปากแม่น้ำ
เจ้าพระยาโดยเฉพาะ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ
ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (t-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) เพื่อ
ทดสอบสมมติฐาน

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาขยะในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.58 ± 0.94) และมีส่วนร่วมในการลดขยะในภาพรวมอยู่ในระดับบางครั้ง
(ค่าเฉลี่ย 2.22 ± 0.55) 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวน
สมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหา
ของขยะแตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ อาชีพเสริม จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และ
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการลดขยะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ 0.05

CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา การบริหารกิจการทางทะเล ลายมือชื่อนิสิต

(สหสาขาวิชา)

ปีการศึกษา 2564 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6187295020 : MAJOR MARITIME ADMINISTRATION

KEYWORD: Participation, Coastal Community, Reducing Litter

Chatsuree Rungjaroen : COASTAL COMMUNITY PARTICIPATION IN REDUCING LITTER AT THE CHAO PHRAYA RIVER ESTUARY, SAMUT PRAKAN PROVINCE. Advisor: Assoc. Prof. Gullaya Wattayakorn, Ph.D.

This research aims to assess the attitudes and participation of the coastal communities in reducing litter at the Chao Phraya River estuary, Samut Prakan Province. The purpose of the research is 1) To study the community attitudes in reducing litter on both sides of the Chao Phraya River estuary, Samut Prakan Province; 2) To conduct a comparative study of community management levels in reducing litter on both sides of the Chao Phraya River estuary, Samut Prakan Province. Using a descriptive research design, the data were collected using a survey questionnaire from communities residing near the estuary of the Chao Phraya River. The statistics used include frequency, percentage, mean, standard deviation, mean difference (t-test), and the Analysis of Variance for the hypothesis test.

The findings reveal that 1) the overall awareness about the waste problems from the sample group is at a high level (mean 3.58 ± 0.94) and the overall level of involvement to help reduce litter of the sample group is at a moderate level (mean 2.22 ± 0.55). 2) Demographics of the population including sex, age, occupation, side jobs, family status, number of family members, and period of living in the community are discrepancy influence the level of awareness of waste issues. Moreover, people with a differential in sex, age, occupation, side jobs, family status, number of family members, and period of living in the community as has a different level in the involvement of reducing litter for a statistically significant level of 0.05.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Maritime Administration

Student's Signature

Academic Year: 2021

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา วัฒนยากร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำแนะนำ ปรึกษา ดูแลเอาใจใส่ และ เสียสละเวลาในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้วิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิจัยทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการศึกษาระดับนี้ มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ พลเรือตรี วชิรพร วงศ์นครสว่าง ที่ได้ให้คำแนะนำ กำลังใจ เป็นแรงกระตุ้นในการเรียนและทำวิจัยจนจบการศึกษา ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความรู้ จนผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ในการทำงานวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณประชาชนในชุมชนสาขลา และ ชุมชนคลองแสนสุข ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถาม อีกทั้งยังช่วยบอกเล่า และ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทิ้งขยะในชุมชนบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ น้องชาย พี่ๆ เพื่อนๆ ทั้งทางดุริยางค์ราชนาวี และ เพื่อน ๆ พี่ ๆ ทางสาขาการบริหารกิจการทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คอยให้กำลังใจจนสำเร็จการศึกษา คุณค่าของวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน ขอยกคุณงามความดีให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิจัยฉบับนี้ตลอดไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ฉัฐสุรีย์ รุ่งเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	3
1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร.....	3
1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
1.5 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทัศนคติ.....	6
2.1.1 ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติ.....	6
2.1.2 ทัศนคติในการลดขยะ.....	7
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	8
2.2.1 ความหมายการมีส่วนร่วม.....	8

2.2.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วม	9
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลดขยะ	10
2.3.1 การบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำจัดขยะ	10
2.3.2 การจัดการของชุมชนในการลดขยะ	12
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ	15
2.4.1 อำเภอเมืองสมุทรปราการ	15
2.4.2 อำเภอพระสมุทรเจดีย์	16
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	28
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
3.1.1 ประชากร	28
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง	28
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	32
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.5.1 เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	34
3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)	34
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	36
4.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	39
4.3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ	44
4.4 ทักษะคติในการจัดการขยะ	47

4.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ.....	52
4.6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ	57
4.7 เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา	57
4.8 เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา.....	68
4.9 การทดสอบสมมติฐาน	79
4.9.1 สมมติฐานที่ 1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน	79
4.9.2 สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน	79
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
5.1 สรุป.....	81
5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล.....	81
5.1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	81
5.1.3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ	83
5.1.4 ทศนคติในการลดขยะ.....	84
5.1.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ	85

5.1.6	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ	86
5.1.7	การทดสอบสมมติฐาน	86
5.2	อภิปรายผล.....	88
5.2.1	สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	88
5.2.2	การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ	89
5.2.3	ทัศนคติในการลดขยะจากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ จำแนกตามการลดขยะ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่	91
5.2.4	การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ มืองค์ประกอบ 5 ด้าน.....	92
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	94
5.3.1	ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	94
5.3.2	ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	95
บรรณานุกรม.....		96
ภาคผนวก.....		99
ประวัติผู้เขียน.....		110

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	36
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่ง บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ.....	40
ตารางที่ 4.3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบของขยะต่อด้านต่าง ๆ ในภาพรวม	44
ตารางที่ 4.4 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะในด้านสิ่งแวดล้อมพิษ.....	44
ตารางที่ 4.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะด้านสุขลักษณะ	45
ตารางที่ 4.6 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะด้านสุขภาพจิต	46
ตารางที่ 4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามทัศนคติในการจัดการขยะโดยการลดขยะ	47
ตารางที่ 4.8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการทัศนคติในการจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ..	48
ตารางที่ 4.9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามทัศนคติในการจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อ นำมาใช้ใหม่.....	50
ตารางที่ 4.10 การมีส่วนร่วมการดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำ เจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม.....	52
ตารางที่ 4.11 การมีส่วนร่วมการดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำ เจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ.....	53
ตารางที่ 4.12 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	53
ตารางที่ 4.13 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย.....	55
ตารางที่ 4.14 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	56
ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่าง เพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	57
ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่าง กลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหา ของขยะ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
ตารางที่ 4.20 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61
ตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
ตารางที่ 4.22 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
ตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างสถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
ตารางที่ 4.24 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างสถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
ตารางที่ 4.26 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
ตารางที่ 4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างเพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
ตารางที่ 4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม 72

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพเสริม 74

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพเสริม 74

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างสถานภาพในครอบครัว 76

ตารางที่ 4.36 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม 76

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม 77

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แผนที่จังหวัดสมุทรปราการ.....	2
ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงอาณาเขตที่ตั้งอำเภอเมืองสมุทรปราการ.....	16
ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงอาณาเขตที่ตั้งอำเภอพระสมุทรเจดีย์.....	17
ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงทั้งสองฝั่ง ระหว่างอำเภอเมือง กับ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ.....	18

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

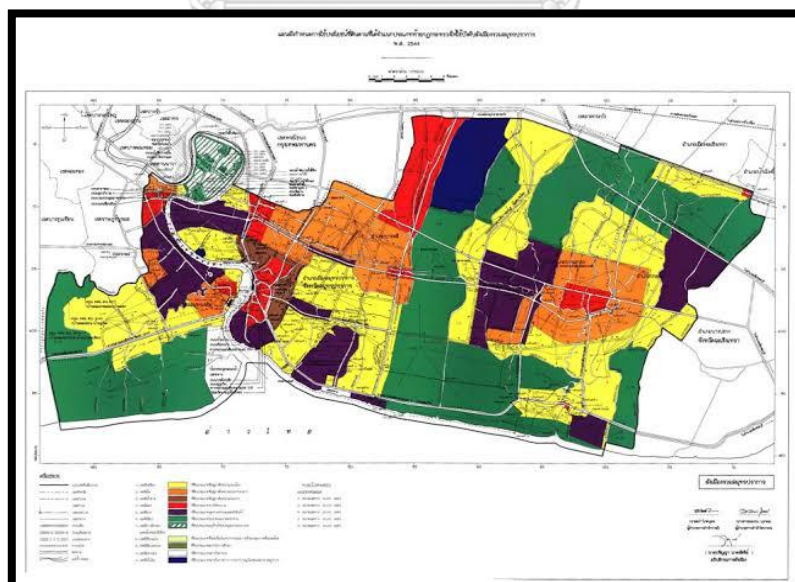
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรก่อให้เกิดปัญหาทรัพยากรลดน้อยลงและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและด้วยการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นก็มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยกิจกรรมส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภคที่มีของเหลือและถูกทิ้งในรูปของขยะมูลฝอย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเศษอาหารที่เหลือจากการเตรียมการปรุงและการบริโภค รวมทั้งเศษกระดาษพลาสติกและของที่ไม่ใช่แล้ว โดยขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมจะมีลักษณะต่าง ๆ แปรเปลี่ยนตามประเภทอุตสาหกรรมนั้น ๆ ขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งอยู่ตามถนน แม่น้ำลำคลองหรือที่สาธารณะต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นไปไม่ เศษกระดาษ กุ้งพลาสติก ของเหลือใช้รวมทั้งเศษดินและหิน เป็นต้น ซึ่งขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเหล่านี้หากปล่อยปะละเลยไม่ดำเนินการเก็บรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากจะทำให้ชุมชนขาดความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยยังส่งผลก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พยายามหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสถานการณ์ของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป (จันทร์เพ็ญ มินคร, 2554)

จากสถานการณ์ขยะที่กรมควบคุมมลพิษออกสำรวจเมื่อปี 2561 พบว่า ในแต่ละวันมีขยะเกิดขึ้น 1.15 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าขยะเกิดขึ้นง่ายมาก แต่การทำลายเป็นเรื่องยาก เพราะนอกจากขยะแต่ละชิ้นจะใช้เวลาในการย่อยสลายนานแล้ว ยังสร้างมลพิษ เช่น ก๊าซมีเทนในกระบวนการกำจัดที่ไม่ถูกต้องอีกด้วย โดยเฉพาะขยะพลาสติกและโฟมในทะเล ซึ่งส่งผลให้สัตว์น้ำตายมากมาย อีกทั้งยังทำลายระบบนิเวศ เช่น แนวปะการัง อีกทั้งยังส่งผลเสียต่อสุขภาพของคน สัตว์ และปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจข้อมูลของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ระบุว่า ในปี 2561 ประเทศไทยมีปริมาณขยะ 27.8 ล้านตัน คิดเป็น 71,764 ตันต่อวัน ในจำนวนนี้มีขยะจำนวน 7.36 ล้านตัน ที่ถูกนำไปกำจัดไม่ถูกต้องและไหลลงสู่ทะเล เมื่อพิจารณาแหล่งที่มาของขยะที่พบในทะเล สาเหตุหลักมาจากกิจกรรมบนบก 80% เช่น มาจากบ้านเรือนหรือชุมชน แหล่งทิ้งขยะบนฝั่ง บริเวณท่าเรือ และการท่องเที่ยวชายหาด ส่วนอีก 20% มาจากกิจกรรมทางทะเล เช่น

การขนส่งทางทะเล การทำการประมงในทะเลจากเรือพาณิชย์หรือเรือประมง และการท่องเที่ยวทางทะเล (กรมทรัพยากรชายฝั่งและทะเล, 2563) จึงต้องมีการหาทางออกร่วมกันระหว่างคนในชุมชน เพื่อการลดขยะที่เกิดขึ้น

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยอยู่ตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา และเหนืออ่าวไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 - 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 - 101 องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 1,004.092 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 627,557.50 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2562) ซึ่งถ้าหากสังเกตแนวแบ่งเขตของจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระประแดงไปจรดอำเภอบางบ่อ ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการประกอบด้วย 6 อำเภอ อำเภอเมือง อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ นอกจากนี้คลองและน้ำมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชน โดยเฉพาะบริเวณ 2 ฝั่ง ระหว่างอำเภอเมืองกับ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ที่มีชุมชนอาศัยอยู่ริมน้ำตลอดมา รวมทั้งการแสดงออกของรูปแบบที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะเมื่อชุมชนได้มีพัฒนาการต่อมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดแนวยาวสองฝั่งเต็มไปด้วยอาคารที่พักอาศัยชนเดียวกันซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในเชิงพาณิชย์กรรมมากขึ้น ทั้งตลาดโรงเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการจะใช้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาขยะและการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา

ภาพที่ 1.1 แผนที่จังหวัดสมุทรปราการ
ที่มา: สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ (2562)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ” เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะของพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาทัศนคติและการตระหนักรู้ปัญหาขยะของชุมชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ในการลดขยะทะเล
- 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ในการลดขยะทะเล

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะทะเลจากชุมชนในพื้นที่อื่น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ” ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1.4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- 2) ทัศนคติในการลดขยะ ประกอบด้วย การลดขยะ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

1.4.2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเล: กรณีศึกษาทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน 2 ฝั่ง ซึ่งได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยเลือกเก็บข้อมูลชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณริมปากแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเฉพาะ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณตามสูตรทราบจำนวนประชากรของ (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนั้นจากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 380 คน ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน โดยเลือกชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณริมแม่น้ำโดยเฉพาะ ได้แก่

อำเภอเมือง

หมู่ที่ 4 บ้านคลองแสนสุข ของตำบลท้ายบ้าน

จำนวนประชากร 3,767 คน

อำเภอพระสมุทรเจดีย์

หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 4, หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 บ้านสาขลา ของตำบลนาเกลือ

จำนวนประชากร 3,943 คน

รวมทั้ง 2 อำเภอที่เลือกมา จำนวนประชากร 7,710 คน

(สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2562)

1.5 นิยามศัพท์

ทัศนคติในการลดขยะ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการลดการเกิดขยะมูลฝอยว่าจะสามารถจัดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรมที่จะสามารถช่วยลดการเกิดขยะมูลฝอยโดยไม่จำเป็น ประกอบด้วย การลดขยะ การใช้ซ้ำ การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ อาทิ การไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก และการเลือกซื้อสินค้าประจำบ้านชนิดเดิม

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเล หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการลดขยะทะเล ของประชาชนในชุมชน 2 ฝั่ง ซึ่งได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ดังนี้

- 1) ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างถูกสุขลักษณะด้วยการแนะนำให้สมาชิกทิ้งขยะลงในถังขยะที่จัดไว้
- 2) ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยการเก็บรวบรวมขยะไปทิ้งถังขยะที่เทศบาลเตรียมไว้ได้อย่างเรียบร้อย
- 3) ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยการคัดแยกประเภทขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่
- 4) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยการนำขยะมูลฝอย เช่น ขวดกระป๋อง ขวดพลาสติก ลังกระดาษ เป็นต้น มาแปรรูปเป็นอุปกรณ์หรือวัสดุเพื่อการใช้สอย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารวบรวมเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบการวิจัย

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลดขยะ
- 2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

2.1.1 ความหมายเกี่ยวกับทัศนคติ

วิภาณี อุชุปัจ (2561) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ทัศนคติของบุคคลในสังคม กล่าวคือ ทัศนคติของบุคคลในสังคมหรือค่านิยมส่วนใหญ่ นั่น มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือความชื่นชอบของบุคคลได้ หรือตรงกันข้ามถ้าบุคคลส่วนใหญ่ไม่ชื่นชอบอะไรก็สามารถเปลี่ยนได้เช่นกัน

นิสากร วิเวกวินัย (2558) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ทัศนคติของบุคคลอื่น ทัศนคติของบุคคลอื่นจะมีอิทธิพลทำให้ความชอบของบุคคลลดลงได้ โดยระดับของทัศนคติด้านลบของบุคคลอื่นที่มีต่อทางเลือกที่บุคคลพอใจและแรงจูงใจของบุคคลที่จะยินยอมตามความต้องการของบุคคลอื่น

กิริติวรรณ กัลยามมิตร (2559) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ทัศนคติที่ดี มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลและสามารถสร้างค่านิยมให้กับชุมชนได้

ขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ทัศนคติการรับรู้ถึงปัญหาหรือความต้องการ ซึ่งการที่บุคคลจะรับรู้ถึงปัญหานั้นแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความคิด ของแต่ละบุคคล

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ทักษะคิด หมายถึง ทักษะคิดของบุคคลแต่ละคนที่อยู่ ในสังคมทักษะคิดของบุคคลอื่นจะมีอิทธิพลทำให้ความชอบของบุคคลหรือความชื่นชอบของบุคคลที่จะ ยินยอมทำตามความต้องการของบุคคลอื่น ซึ่งทักษะคิดสามารถนำมาปรับใช้ในการลดขยะโดย ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการลดการเกิดการลดขยะว่าจะสามารถจัดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ทักษะคิดในการลดขยะ

ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร และคณะ (2559) กล่าวว่า ทักษะคิดในการลดขยะ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการลดการเกิดการลดขยะว่าจะสามารถจัดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรมที่จะสามารถช่วยลดการเกิด การลดขยะโดยไม่จำเป็น อาทิ การไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก และ การเลือกซื้อสินค้าประจำบ้านชนิดเดิม

กิริติวรรณ กัลยาณมิตร (2559) กล่าวว่า ทักษะคิดในการลดขยะ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิดที่มีต่อการนำสิ่งของกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) ว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่ง จะมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรม ได้แก่ การเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง การซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ (Repair) ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้อีกการนำ บรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่การยืม เช่า หรือใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ ที่ใช้บ่อยครั้งร่วมกัน การบริจาคหรือขายสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ที่มีความต้องการและการนำ สิ่งของมาดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้อีก

สุกัญญา บัวลาด (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะคิดในการลดขยะ หมายถึง ความรู้สึกนึก คิดที่มีต่อการนำขยะกลับเข้าสู่กระบวนการใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ว่าจะสามารถช่วยลดปัญหา การขาดแคลนทรัพยากรได้ ซึ่งจะมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรม อาทิ การเห็นว่าขยะประเภทพลาสติก แก้ว กระดาษ อลูมิเนียม เป็นวัสดุที่ควรนำรีไซเคิล การทำปุ๋ยหมักจากขยะสามารถลดปริมาณขยะ ได้อย่างดี และเห็นด้วยกับการบดอัด ตัด ย่อย ขยะ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของขยะให้ง่ายต่อ การเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะคิดในการลดขยะความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อ การลดการเกิดการลดขยะว่าจะสามารถจัดปัญหาสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการ จัดการการลดขยะ เพื่อช่วยลดปัญหาการลดขยะโดยพฤติกรรมทักษะคิดในการลดขยะ จะสามารถช่วย ลดการเกิดการลดขยะที่ไม่จำเป็น ประกอบด้วย การลดขยะ การใช้ซ้ำ การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ อาทิ การไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก และการเลือกซื้อสินค้าประจำ บ้านชนิดเดิม

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.2.1 ความหมายการมีส่วนร่วม

นิสากร วิเวกวิญญ์ (2558) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะ การมีจิตสำนึกในการจัดการการลดขยะ และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการการลดขยะ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ

มาลัย โห้ประเสริฐ (2557) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง ส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่อย่างคุ้มค่าภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและจัดการด้วยเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะ การมีจิตสำนึกในการจัดการการลดขยะ และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการการลดขยะ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ

นอกจากนี้ ราเชนทร์ นพัญญูวงศ์กร และคณะ (2559) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการลดขยะ ประกอบด้วย ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมการลดขยะ ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดการลดขยะ และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

- 1) ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชน อย่างถูกสุขลักษณะด้วยการแนะนำให้สมาชิกทิ้งขยะลงในถังขยะที่จัดไว้
- 2) ด้านการเก็บรวบรวมการลดขยะ หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชน ด้วยการเก็บรวบรวมขยะไปทิ้งถังขยะที่เทศบาลเตรียมไว้อย่างเรียบร้อย
- 3) ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดการลดขยะ หมายถึง การปฏิบัติของประชาชน ด้วยการคัดแยกประเภทขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่
- 4) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การปฏิบัติของประชาชนในชุมชน ด้วยการนำการลดขยะ เช่น ขวดกระป๋อง ขวดพลาสติก ลังกระดาษ เป็นต้น มาแปรรูปเป็นอุปกรณ์หรือวัสดุเพื่อการใช้สอย

จากข้อความข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง พฤติกรรมในการมีส่วนร่วมลักษณะรูปแบบในการให้ความร่วมมือในชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจจากกลุ่มประชาชน ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมการมีส่วนร่วม ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมการลดขยะ ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดการลดขยะ และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งในที่นี้หมายถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการลดขยะทะเล ของ

ประชาชนในชุมชน 2 ฟัง ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 1) ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ เป็นการปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ อย่างถูกสุขลักษณะด้วยการแนะนำให้สมาชิกทิ้งขยะลงในถังขยะที่จัดไว้ 2) ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย คือการปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยการเก็บรวบรวมขยะไปทิ้งถังขยะที่เทศบาลเตรียมไว้อย่างเรียบร้อย 3) ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย คือ การปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยการคัดแยกประเภทขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่ และ 4) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ คือ การปฏิบัติของประชาชนในชุมชนทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ด้วยการนำขยะมูลฝอย เช่น ขวด กระป๋อง ขวดพลาสติก ถังกระดาก เป็นต้น มาแปรรูปเป็นอุปกรณ์หรือวัสดุเพื่อการใช้สอย ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเล: กรณีศึกษา ทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ

2.2.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

สุกัญญา บัวลาด (2560) ได้รวบรวมรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ 3 รูปแบบคือ

1) การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง (Spontaneous) เป็นโดยการอาสาสมัครหรือรวมตัวกันเองขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง โดยเป็นการกระทำที่มีได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย

2) การมีส่วนร่วมแบบชักนำ (Induced) เป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา

3) การมีส่วนร่วมแบบบังคับ (Coercive) เป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ โดยการบังคับโดยตรงรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาวและจะมีผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

วิภาณี อุชุปัจ (2561) กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมดังนี้

1) การร่วมคิด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการวางโครงการวิธีการติดตามผล การตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรม โครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์

2) การร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

3) การร่วมปฏิบัติตามโครงการ หมายถึง การเข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เช่น ร่วมออกแรงร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น

4) การร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ หมายถึง เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแลรักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วม มี 3 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง (Spontaneous) เป็นโดยการอาสาสมัครหรือรวมตัวกันเองขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาของตนเองการร่วมคิด การมีส่วนร่วมแบบชักนำ (Induced) เป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาลการร่วมปฏิบัติตามโครงการ ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา และการมีส่วนร่วมแบบบังคับ (Coercive) เป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ โดยการบังคับโดยตรงรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผู้กระทำได้รับทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาวและจะมีผลเสียที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลดขยะ

2.3.1 การบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำจัดขยะ

การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้เน้นไปที่การพัฒนาที่ยั่งยืน การจัดการกำจัดขยะก็ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดดังกล่าวเช่นเดียวกันในส่วนนี้จะนำกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment Management System) (นุชนารถ ชื่นฤดี, 2560) ดังนี้

1) การกำจัด (Waste Disposal) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า end of pipe system เป็นระบบเริ่มแรกที่ต้องการกำจัดของเสียให้หมดสิ้นไป ซึ่งมักจะก่อให้เกิดผลกระทบอื่น ๆ ที่ตามมาหากกำจัดของเสียไม่ถูกต้องและยังทำให้ของเสียหมดคุณค่า

2) การควบคุม (Pollution Control) เป็นการควบคุมไม่ให้พิษภัยหรืออันตรายของของเสียแพร่กระจายออกไป และในขณะเดียวกัน จะช่วยลดปริมาณของของเสียลงได้ด้วย pollution control จะทำลายคุณค่าของของเสียและจำเป็นต้องลงทุนค่าใช้จ่ายแพงมาก เพื่อลดความเป็นพิษของของเสียก่อนที่จะไปกำจัดขั้นสุดท้าย

3) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพของของเสียให้กลายเป็นของที่มีประโยชน์หรือ Resource Recovery ซึ่งรวมถึง Recycling, Repair, Energy Recovery, Composting, Reclamation, Distillation, Filtration ฯลฯ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะได้ของเสียที่มีคุณค่าสามารถนำกลับมาใช้ในการผลิตหรือใช้ประโยชน์ในทางการค้า Recycling จะต้องลงทุนค่าใช้จ่ายสูงแต่ก็ได้ประโยชน์ตอบแทน

4) การลดปริมาณของเสีย (Waste Minimization) เป็นการจักระบบหรือปรับปรุงการผลิตไม่ให้เกิดของเสียมาก เป็นการลดปริมาณของเสียจากแหล่งกำเนิด และในขณะเดียวกันจะเป็นการควบคุมไม่ให้ใช้วัตถุดิบในการผลิตมากเกินไป ซึ่งทำให้เกิดของเสียจำนวนน้อยรวมทั้งมีการนำวัตถุดิบที่เกือบจะเป็นของเสียมาเวียนใหม่ Waste Minimization จะเห็นชัดเจนในการผลิตทางอุตสาหกรรมแต่สำหรับการจัดการของเสียชุมชนแล้ว อาจหมายถึง Reduce และ Reject

5) การป้องกันมลพิษ (Pollution Prevention) เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกับ Waste Minimization มาก แต่จะมีการดำเนินงานเพิ่มเติมในเรื่องการป้องกันความเสี่ยงภัยในการทำงานของคนงานเพิ่มเติมในเรื่องการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิต เปลี่ยนแปลงวัตถุดิบในการผลิตรวมทั้งให้ความสำคัญเรื่องการฝึกอบรม การบำรุงรักษาเครื่องมือการตรวจสอบการปฏิบัติงานแต่ Pollution Prevention จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของเสีย

6) การผลิตที่สะอาด (Cleaner Production) เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการต่อเนื่อง เป็นการรวมเอาระบบ Recycling, Waste Minimization และ Pollution Prevention มาผสมผสานใช้ร่วมกัน การผลิตที่สะอาดได้แก่ การเปลี่ยนวัตถุดิบ การปรับปรุงระบบการผลิตและระบบจัดการในโรงงาน การหมุนเวียนใช้วัตถุดิบ, ของเสียจากการผลิตในโรงงาน การเปลี่ยนเทคโนโลยี, อุปกรณ์การผลิต และการเปลี่ยนผลิตภัณฑ์นอกจากนี้ Cleaner Production ยังรวมถึงการวิเคราะห์วงจรผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment) จะมีการคำนึงถึงผลิตภัณฑ์ที่ส่งขายไปแล้วจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมาก

7) นิเวศอุตสาหกรรม หรือการผลิตที่สมดุลกับธรรมชาติ (Industrial Ecology) เป็นระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนในสังคมและธรรมชาติ โดยคำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากรพลังงานและการลงทุน ในระบบนี้จะไม่มีการสูญเสียเพราะของเสียจะกลายเป็นทรัพยากร Industrial Ecology จะประกอบด้วยกลุ่มของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างจำกัด มีการแลกเปลี่ยนของเสียหรือทรัพยากรระหว่างโรงงาน มีการควบคุมสมดุลของระบบ

กิริติวรรณ กัลยาณมิตร (2559) ได้กล่าวไว้ว่า นิเวศวิทยา อาจจะได้รับผลกระทบเนื่องจากการใช้การผลิตและการกำจัดทรัพยากร มีนโยบายและแผนระยะยาวในการดำเนินงานและประเมินผลการทำงาน และได้นำเสนอแนวคิดของ Waste minimization ที่เป็นแนวทางในการลดปริมาณการลดขยะได้ 5 วิธีการ ดังนี้

- 1) การลดการก่อเกิดการลดขยะ (Reduce) หรือการลดการลดขยะจากแหล่งที่เกิด
- 2) การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ (Reuse)
- 3) การนำกลับมาผลิตใหม่ (Recycling)

4) การฟื้นฟูประโยชน์จากการลดขยะ (Recovery)

5) การกำจัดการลดขยะ (Residue Disposal)

Oyekale และ Oyekale (2017) ได้อธิบายว่า วิธีลดปริมาณขยะและนำขยะกลับมาใช้ใหม่โดยมีแนวคิดอยู่ 7R คือ

1) Refuse กล่าวคือ การปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสิ่งของหรือบรรจุภัณฑ์ที่จะสร้างปัญหาขยะรวมทั้งเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ กล่องโฟม ถูพลาสติก หรือขยะมีพิษอื่น ๆ

2) Refill กล่าวคือ การเลือกใช้สินค้าชนิดเติมซึ่งใช้บรรจุภัณฑ์น้อยชิ้นกว่าสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ ซึ่งส่งผลให้ขยะก็น้อยลงไปด้วย

3) Return กล่าวคือ การเลือกใช้สินค้าที่สามารถส่งคืนบรรจุภัณฑ์กลับสู่ผู้ผลิตได้ อาทิ ขวดเครื่องดื่มประเภทที่เป็นขวดแก้วต่าง ๆ

4) Repair กล่าวคือ การซ่อมแซมเครื่องใช้ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ไม่ให้กลายเป็นขยะ

5) Reuse กล่าวคือ การนำบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วใช้ซ้ำนำกลับมาใช้ใหม่ อาทิ ใช้ถุงผ้าไปซื้อปิ้งแทนถุงพลาสติก

6) Recycle กล่าวคือ การแยกขยะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ให้แยกต่อการจัดเก็บและส่งแปรรูป อาทิ บรรจุภัณฑ์พลาสติกแก้ว กระจกเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็ควรจัดหมวดหมู่ให้เป็นกลุ่มเป็นประเภทแล้วจึงนำไปทิ้ง

7) Reduce กล่าวคือ การลดการบริโภคและหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานของสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลายยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำจัดขยะ สรุปได้ว่า การลดปริมาณการลดขยะ ประกอบด้วย 7 ประการ คือ การกำจัด (Waste Disposal) การควบคุม (Pollution Control) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) การลดปริมาณของเสีย (Waste Minimization) การป้องกันมลพิษ (Pollution Prevention) การผลิตที่สะอาด (Cleaner Production) นิเวศอุตสาหกรรม หรือการผลิตที่สมดุลกับธรรมชาติ (Industrial Ecology)

2.3.2 การจัดการของชุมชนในการลดขยะ

ขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) กล่าวถึงการจัดการการลดขยะของชุมชนไว้ว่า การบริหารระบบการจัดการการลดขยะ หมายถึง การบริหารระบบจัดการการลดขยะให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย คือ สามารถเก็บรวบรวมการลดขยะไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการได้ประมาณร้อยละ 90 ของขยะที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด และไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ หรือมี

ผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อมเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด การบริหารงานดังกล่าวมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร งบประมาณและเทคโนโลยี

1) การวางแผน (Planning) คือ การจัดทำแผนดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นไปตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนพัฒนาของหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2538 และหนังสือสั่งการสำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. 0313.2/ว 3853 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 ได้กำหนดแนวทางการจัดทำแผนของบริหารราชการส่วนท้องถิ่น 5 ปี พ.ศ. 2540 - 2544 โดยได้กำหนดแผนการพัฒนาออกเป็น 5 สาขา คือ สาขาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการบริหารและแผนสาขาพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติซึ่งได้กำหนดแผนงานหลักออกเป็น 4 แผนงาน ได้แก่ (1) แผนงานสร้างจิตสำนึกความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2) แผนงานเฝ้าระวัง และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) แผนงานการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (4) แผนงานบำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดโครงสร้างขององค์การเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประธานกรรมการบริหารจะเป็นผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และมีพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

3) การจัดบุคลากร (Staffing) เป็นการจัดการเกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติงานประจำขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น นับตั้งแต่การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงาน การกำหนดระเบียบปฏิบัติ การดูแลและบำรุงรักษา จนกระทั่งพ้นจากการปฏิบัติงาน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

4) งบประมาณ (Budgeting) การดำเนินงานด้านการเงินขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นวิธีการที่ถูกกำหนดขึ้นในลักษณะคล้ายการเงินของกระทรวงการคลัง หรือท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการตรวจสอบ และป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อเป็นการให้คุณหรือให้โทษแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้มีการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำงบประมาณคือ ปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหรือ ผู้ที่ประธานกรรมการบริหารมอบหมาย จะเป็นผู้ที่ดำเนินการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาที่เป็นปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นแล้วสรุปเสนอประธานกรรมการบริหารเพื่อนำเข้าที่ประชุมของคณะกรรมการบริหาร เพื่อปรับปรุงแก้ไขและกำหนดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามกรอบที่ได้วางแผนไว้

5) เทคโนโลยี (Technology) คืออุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักรเครื่องยนต์ ที่ใช้ในการกำจัดการลดขยะ และในรูปแบบของโรงงานที่ใช้เครื่องจักรกลกำจัดการลดขยะ ได้แก่ รถเก็บขน การลดขยะ รถอัดการลดขยะ รถดูดฝุ่นตึ้นตะขาบ รถขุดหน้าดักกหลัง เต่าเผาขยะประเภทต่าง ๆ โรงงานแยกการลดขยะ เรือเก็บขนการลดขยะ โรงงานกำจัดการลดขยะที่สามารถนำพลังงานความร้อนจากการเผาขยะมาผลิตกระแสไฟฟ้า โรงงานคัดแยกประเภทการลดขยะโรงงานทำปุ๋ยจากการลดขยะ ฯลฯ เทคโนโลยีเหล่านี้มีราคาต้นทุนหรือการลงทุนสูงมาก ดังนั้นการนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ปริมาณการลดขยะ ปัญหาเร่งด่วนผลตอบแทนที่จะได้รับ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนในบริเวณใกล้เคียง และขีดความสามารถด้านงบประมาณที่มีอยู่ รวมถึงจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ มาควบคุมการทำงานของเครื่องจักร และการดูแล บำรุงรักษาอย่างถูกต้อง

วิภาณี อุซุปัจ (2561) กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขยะ ซึ่งมีข้อควรปฏิบัติ 4 ประการในการลดปริมาณขยะ คือ 1A 3R โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) งด-เลิก (Avoid) คือ การงดหรือหลีกเลี่ยงการใช้และการบริโภคที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคโดยตรงเป็นอันตรายต่อผู้อื่นและเป็นอันตรายต่อระบบนิเวศน์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วทิ้งเลย เช่น ซ้อนพลาสติก โฟมบรรจุอาหาร ผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้อื่น เช่น ยาเกินยุงสีผสมอาหาร ผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศน์ เช่นสเปรย์ทุกชนิดที่ใช้คลอโรฟลูโอโรคาร์บอนช่วยเพิ่มแรงอัดปุ๋ยเคมี และกิจกรรมที่ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์และสภาพแวดล้อม เช่นการเทขยะลงในแม่น้ำ

2) ลด (Reduce) คือ การลดปริมาณการใช้และการบริโภคบางชนิดเมื่อไม่สามารถงดหรือหลีกเลี่ยงได้ เพื่อชะลอการร่อยหรือของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และยืดอายุการใช้งานอันได้แก่ ลดปริมาณการใช้ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป เช่น พลังงาน แร่ธาตุ ทรัพยากรที่ทดแทนใหม่ได้ เช่น ไม้ พันธุ์พืช ผลิตภัณฑ์ ที่เมื่อนำมาใช้จะทำให้เกิดความเสียหายต่อระบบนิเวศน์ ยกต่อการทำลาย มีการใช้อย่างแพร่หลายและยังไม่อาจงดหรือเลิกได้ทันที เช่น ขวดแชมพูขวดน้ำดื่มผลิตภัณฑ์ที่ได้จากขบวนการผลิตที่ต้องใช้พลังงานมากและนำกลับมาใช้ใหม่ได้หลายครั้ง เช่น กระดาษทุกชนิด

3) การใช้ซ้ำ (Reuse) เป็นวิธีนำทรัพยากรและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ กลับมาใช้ใหม่ในลักษณะเดิม ไม่มีการแปรเปลี่ยนรูปทรงด้วยการหลอม บด แยก ใดๆเพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียพลังงานที่ต้องใช้ในกระบวนการผลิตให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์เหล่านั้น รวมทั้งพลังงานและทรัพยากรที่ต้องใช้ในกระบวนการจัดจำหน่ายทุกขั้นตอนก่อนถึงมือผู้บริโภค ได้แก่ เสื้อผ้าทุกชนิดซึ่งลดการทิ้งด้วยการจำหน่ายเป็นของใช้แล้ว หรือบริจาคให้แก่ผู้ที่ยากแค้น หรือนำไปใช้ประโยชน์ในลักษณะอื่นๆ ภาชนะบรรจุที่ทำด้วยแก้วหรือวัสดุอื่น ๆ

4) การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการหลอมละลาย บด อัด ทั้งนี้เพื่อลดการขุดค้นทรัพยากรมาใช้ลดปริมาณของ

เสียที่จะถ่ายเทสู่สิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำมาหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้มีดังนี้คือ แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก

จากการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการของชุมชนในการลดขยะ สามารถสรุปได้ว่า การจัดการการลดขยะของชุมชน คือการบริหารระบบจัดการการลดขยะให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย สามารถเก็บรวบรวมการลดขยะไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ โดยมีการวางแผน การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดโครงสร้างขององค์การเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพโดย คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการต่าง ๆ การจัดบุคลากร การดูแลและบำรุงรักษา จนกระทั่งพ้นจากการปฏิบัติงาน งบประมาณ เพื่อให้มีการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำงานงบประมาณ โดยใช้หลักการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดการของชุมชนในการลดขยะ มีข้อควรปฏิบัติ 4 ประการ ในการลดปริมาณขยะ คือ 1A 3R ได้แก่ งด-เลิก (Avoid) ลด (Reduce) ใช้แล้วใช้อีก (Reuse) และการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) เป็นต้น

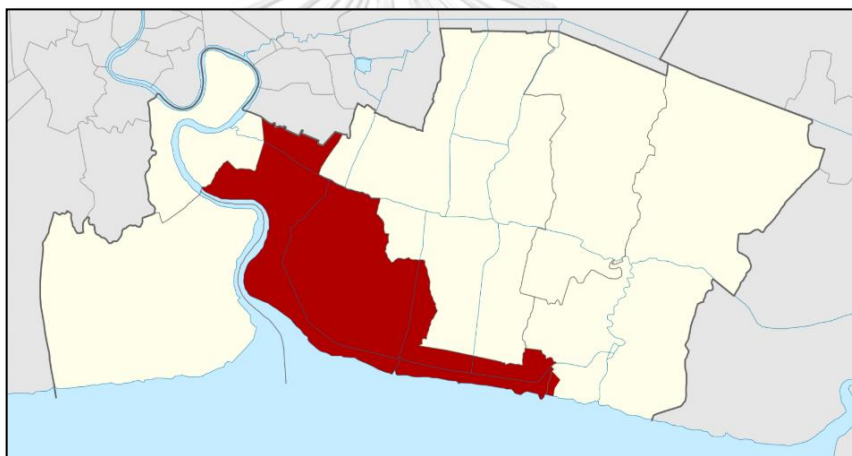
2.4 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา โดยอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาและเหนืออ่าวไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 – 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 – 101 องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 1,004.092 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 627,557.50 ไร่ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร ซึ่งถ้าหากสังเกตแนวแบ่งเขตของจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระประแดง ไปจรดอำเภอบางบ่อ ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการประกอบด้วย 6 อำเภอ อำเภอเมือง อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ นอกจากนี้คลองและน้ำมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตประจำวันของคนในชุมชน โดยเฉพาะบริเวณ 2 ฝั่งแม่น้ำระหว่างอำเภอเมืองสมุทรปราการกับอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ที่มีชุมชนอาศัยอยู่ริมน้ำ ประกอบด้วย

2.4.1 อำเภอเมืองสมุทรปราการ

อำเภอเมืองสมุทรปราการ ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาตรงข้ามกับอำเภอพระสมุทรเจดีย์ประกอบด้วย เทศบาล 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลเมืองปากน้ำสมุทรปราการ เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ เทศบาลตำบลบางปู เทศบาลตำบลแพรกษา เทศบาลตำบลด่านสำโรง และเทศบาลตำบลบางเมือง อบต. 4 แห่ง ได้แก่ แพรกษา บางด้วน บางโปร้ง เทพารักษ์ และแพรกษาใหม่ นอกจากนี้เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดแล้ว อำเภอเมืองสมุทรปราการยังเป็นที่ตั้ง

ของศาลเด็กและเยาวชน ห้องสมุดประชาชน และท่ารถโดยสารประจำทางสายต่าง ๆ รวมทั้งเป็นบริเวณที่จัดพระสมุทรมณีเจดีย์ของทุกปี อำเภอนี้เป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศไทย โดยมีภูมิอากาศแบบชายทะเล อากาศไม่ร้อนจัด เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนจะมีความชื้นในอากาศสูง โดยทิศเหนือ: ติดต่อกับเขตบางนา (กรุงเทพมหานคร) มีแนวแบ่งเขตการปกครองระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดสมุทรปราการ และถนนบางแบริ่ง (สุขุมวิท 107) เป็นเส้นแบ่งเขต ทิศตะวันออก: ติดต่อกับอำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อ มีคลองหนองกระทุ่ม คลองสำโรง คลองทับนาง คลองกุ่มพารา คลองบางกระบือ คลองบางเหี้ยน้อย คลองสาม คลองหัวเกลือ คลองชลประทาน คลองด่านน้อย และคลองลิกเป็นเส้นแบ่งเขต ทิศใต้: จรดอ่าวไทย และทิศตะวันตก: ติดต่อกับอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอพระประแดง มีแนวกึ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางฝ้าย คลองขุด และถนนทางรถไฟสายเก่าเป็นเส้นแบ่งเขต

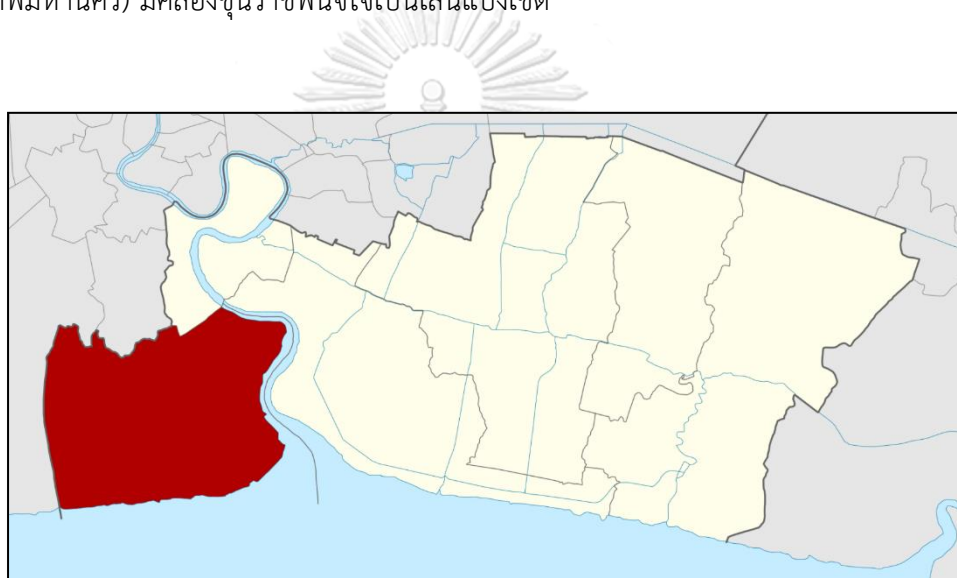
ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงอาณาเขตที่ตั้งอำเภอเมืองสมุทรปราการ

ที่มา: สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ (2562)

2.4.2 อำเภอพระสมุทรเจดีย์

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีพื้นที่ประมาณ 6.55 ตารางกิโลเมตร เดิมมีฐานะเป็นสภาตำบลปากคลองบางปลากด ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า ท้องถิ่นของตำบลปากคลองบางปลากด มีสภาพสมควรยกฐานะเป็น สุขาภิบาลได้ เพื่อประโยชน์ในการทะนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2539 ยกฐานะท้องถิ่นตำบลปากคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จัดตั้งเป็น “สุขาภิบาลพระสมุทรเจดีย์” ซึ่งมีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 82 วันที่ 13 ตุลาคม 2537 และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะ ของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 จึงมี

ผลให้ “สุขาภิบาลพระสมุทรเจดีย์” เปลี่ยนแปลงฐานะเป็น "เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์" ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เป็นต้น ปัจจุบัน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ประกอบด้วยเทศบาล 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์และ เทศบาลตำบลแหลมฟ้าผ่า อบต. 4 แห่ง ได้แก่ บ้านคลองสวน ในคลองบางปลากด แหลมฟ้าผ่า และนาเกลือ โดยมีที่ตั้งและอาณาเขตอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด ทิศเหนือ: ติดต่อกับเขตบางขุนเทียน เขตทุ่งครุ (กรุงเทพมหานคร) และอำเภอพระประแดง มีคลองนา คลองสวน คลองกะอ่อม คลองตาสน คลองท่าเกวียน คลองกะอ่อมโน คลองบางจาก และ คลองท่าเกวียนเป็นเส้นแบ่งเขต ทิศตะวันออก: ติดต่อกับอำเภอเมืองสมุทรปราการ มีแนวกิ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเส้นแบ่งเขต ทิศใต้: จรดอ่าวไทย และทิศตะวันตก: ติดต่อกับเขตบางขุนเทียน (กรุงเทพมหานคร) มีคลองขุนราชพินิจใจเป็นเส้นแบ่งเขต

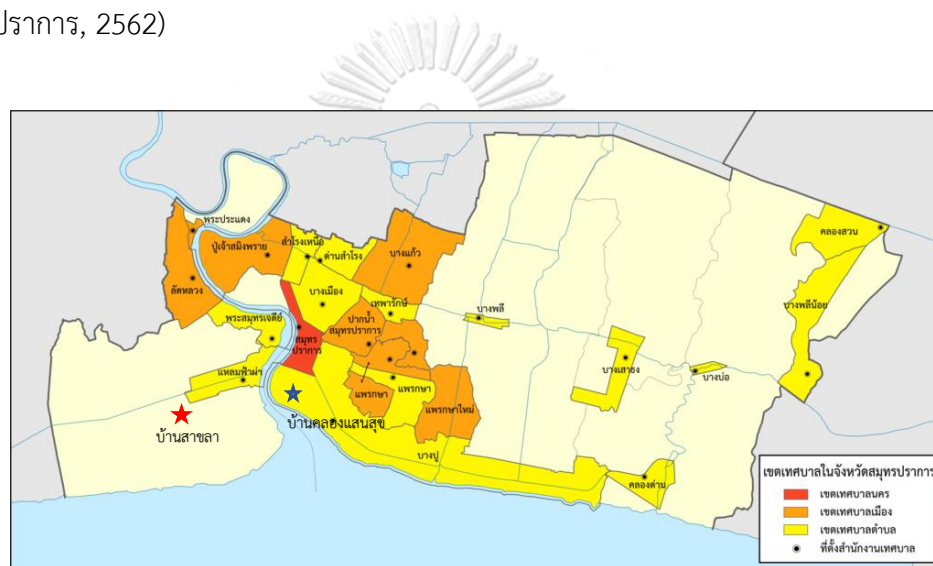

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงอาณาเขตที่ตั้งอำเภอพระสมุทรเจดีย์

ซึ่งตลอดแนวยาวชุมชนสองฝั่งคลองจะเต็มไปด้วยอาคารที่พักอาศัย ทั้งตลาด โรงเรียน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการจะใช้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาพัฒนาการที่สำคัญ ช่วยสะท้อนภาพพัฒนาการสมัยโบราณทางด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของคนในชุมชนที่มีการวิวัฒนาการตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างน้ำกับสถาปัตยกรรมริมน้ำ ประกอบเข้าอยู่กับการดำรงชีวิตของคนในชุมชนอีกด้วย จากการเปลี่ยนแปลงทางการเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นทั้งสองฝั่งทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรก่อให้เกิดปัญหาทรัพยากรลดน้อยลงและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและด้วยการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นก็มีกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยกิจกรรมส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภคที่มีของเหลือและถูกทิ้งในรูปของขยะมูลฝอย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น

เศษอาหารที่เหลือจากการเตรียมการปรุงและการบริโภค รวมทั้งเศษกระดาษพลาสติกและของที่ไม่ใช้แล้ว โดยขยะมูลฝอยจากโรงงานอุตสาหกรรมจะมีลักษณะต่าง ๆ แปรเปลี่ยนตามประเภทอุตสาหกรรมนั้น ๆ ขยะมูลฝอยที่ถูกทิ้งอยู่ตามถนน แม่น้ำลำคลองหรือที่สาธารณะต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นใบไม้ เศษกระดาษ กุ้งพลาสติก ของเหลือใช้รวมทั้งเศษดินและหิน เป็นต้น ซึ่งขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเหล่านี้หากปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการเก็บรวบรวมนำไปกำจัดอย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากจะทำให้ชุมชนขาดความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พยายามหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและสถานการณ์ของปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2562)

ภาพที่ 2.3 แผนที่แสดงทั้งสองฝั่ง ระหว่างอำเภอเมือง กับ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
ที่มา: สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ (2562)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิภาณี อุชุปัจ (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความรู้ในการจัดการขยะของประชาชนตำบลเหล่ายาว (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชนตำบลเหล่ายาว (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนด้านคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน และ (4) เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนด้านคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 395 ครั้วเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงร้อยละ 65.82 อายุ 51-55 ปีร้อยละ 22.78 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 70.89 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 48.10 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 44.05 รายได้ 2,501 - 7,500 บาท ต่อเดือนร้อยละ 45.82 มีจำนวนคนในครอบครัว 3 คนร้อยละ 28.86 ลักษณะที่พักอาศัยเป็นบ้านเดี่ยวร้อยละ 64.81 ประชาชนมีความรู้ในการจัดการขยะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 48.61 โดยมีความรู้ด้านประเภทของขยะในเรื่องใบไม้กิ่งไม้เป็นการลดขยะที่ย่อยสลายได้มากที่สุดร้อยละ 95.44 รองลงมาคือด้านการลดปริมาณขยะ ในเรื่องการใช้ปืนโตแทนกล่องโฟมร้อยละ 93.42 พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนโดยรวมปฏิบัติเป็นบางครั้ง ($\bar{X} = 2.31$ และ $S.D. = 0.657$) โดยมีพฤติกรรมในด้านการนำการลดขยะเศษวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ หรือ แปรรูปสูงที่สุด ($\bar{X} = 2.56$ และ $S.D. = 0.627$) รองลงมาคือด้านการลดการเกิดการลดขยะ ($\bar{X} = 2.45$ และ $S.D. = 0.578$) ขยะส่วนใหญ่ของประชาชนภายในตำบลเหล่ายาวมีแหล่งกำเนิดมาจากเศษอาหารภายในครั้วเรือนร้อยละ 30.08 รองลงมาคือขวดพลาสติกหรือขยะรีไซเคิลร้อยละ 25.04 ประเภทของขยะทั่วไปมีการนำมาทิ้งมากที่สุดร้อยละ 38.96 รองลงมาคือประเภทขยะอันตราย ร้อยละ 27.89 ประชาชนกำจัดขยะในครั้วเรือนโดยนำมาทิ้งไว้ในจุดที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวกำหนดร้อยละ 51.40 รองลงมาคือนำไปฝังกลบร้อยละ 17.49 ระดับความพึงพอใจของประชาชนด้านคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน โดยรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$ และ $S.D. = 0.758$) ประชาชนมีความพึงพอใจในด้านการดูแลเอาใจใส่สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.29$ และ $S.D. = 0.752$) รองลงมา คือ ด้านสิ่งที่เป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 4.28$ และ $S.D. = 0.766$) ประชาชนมีความคาดหวังด้านคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูนในด้านการตอบสนอง ในเรื่องการจัดเก็บขยะด้วยความรวดเร็วมากที่สุดร้อยละ 99.75 รองลงมาคือ ด้านความน่าเชื่อถือในเรื่องที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวจัดการกับขยะทันทีเมื่อประชาชนมีเหตุเดือดร้อนร้อยละ 99.49

สุกัญญา บัวลาด (2560) ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครั้วเรือน หรือสมาชิกในครั้วเรือนที่มีอายุ 18 ปี

บริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 374 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ

ผลการวิจัยพบว่าการจัดการการลดขยะของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดคือการคัดแยกการลดขยะ อยู่ในระดับมากคือการเก็บรวบรวมการลดขยะ และอยู่ในระดับน้อยคือการทิ้งการลดขยะและการกำจัดการลดขยะ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ จำนวนสถานะหรือบทบาทที่แสดงในชุมชน เจตคติเกี่ยวกับการจัดการการลดขยะในชุมชน การมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะในชุมชน โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอนได้ร้อยละ 33.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.377 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน ได้แก่ ควรมีการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการการลดขยะอย่างถูกวิธี สร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาการลดขยะ ควรมีโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกวดหรือให้รางวัลครัวเรือนที่สามารถจัดการการลดขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นุชนารถ ชื่นฤดี (2560) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตของชาวชุมชนกองขยะในจังหวัดจันทบุรี: กรณีศึกษาบ้านล่างพุนทรัพย์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในชีวิต ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิตของชาวชุมชนกองขยะบ้านล่างพุนทรัพย์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วิธีการวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน(Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณใช้การสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่เป็นตัวแทนครอบครัวจำนวน 124 คน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้อาวุโสในชุมชน และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ชาวชุมชนกองขยะบ้านล่างพุนทรัพย์มีความพึงพอใจในชีวิตอยู่ในระดับค่อนข้างพอใจ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านบริการสังคม โดยปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของชาวชุมชนกองขยะบ้านล่างพุนทรัพย์มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ความพร้อมในด้านการบริการสังคม ความเป็นชุมชนของชุมชน การมีอาชีพทำกิน ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย การเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินและปัญหาสังคมในชุมชน ส่วนข้อเสนอแนะคือ ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการดำเนินการให้ชุมชนปลอดภัยจากอบายมุขสิ่งเสพติด และปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในชุมชน เพื่อทำให้เกิดความพึงพอใจในการใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนมากยิ่งขึ้น

กীরติวรรณ กัลยาณมิตร (2559) ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยประชาชนมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยประชาชนมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี (2) เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะโดยประชาชนมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และรูปแบบการบริหารจัดการการลดขยะ และ (3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะโดยประชาชน มีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาพบว่า (1) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาการบริหารจัดการการลดขยะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีการเลือกใช้เทคโนโลยีในการจัดการการลดขยะโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยประชาชนมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา สภาพบ้านที่อยู่อาศัย และสถานภาพการเป็นสมาชิกเครือข่ายคัดแยกขยะต่างกัน มีประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรีไม่แตกต่างกัน และ (3) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะ การมีจิตสำนึกในการจัดการการลดขยะ และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการการลดขยะ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ นอกจากนี้พบว่าการพัฒนาการบริหารจัดการการลดขยะ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ

ราชนนทร์ นพณ์รัฐวงศ์กร และคณะ(2559) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการการลดขยะของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการการลดขยะ และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการการลดขยะ ของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชาชนในเขตสำนักงานเขตหนองแขมจำนวน 399 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งยึดหลักการตีความเป็นสำคัญ ประชากร คือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการลดขยะ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ตีความ และสรุปเนื้อหาโดยใช้วิธีแยกจำแนกข้อมูลและวิธีการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานจัดการการลดขยะของ สำนักงานเขตหนองแขมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน ที่มีต่อการบริหารจัดการการลดขยะมากที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการเกี่ยวกับการบริหารจัดการการลดขยะ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการบริหารจัดการการลดขยะ คือทัศนคติและจิตสำนึกของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการการลดขยะ

ขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน ในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมของการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึงจังหวัดชลบุรี ของประชาชนในเทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี โดยวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรในเขตเทศบาลเมืองบ้านบึง จำนวน 383 คน สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะ พบว่าด้านการให้บริการอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ด้านอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก ด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุดอาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ในเขตเทศบาลเมืองบ้านบึงและการรับข่าวสารด้านขยะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ อายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญ ดังนี้ 1) เทศบาลเมืองบ้านบึงควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน ได้ทราบเกี่ยวกับการแยกขยะก่อนทิ้ง เช่นขยะที่สามารถส้ากลับมาใช้ขยะอันตรายฯ 2) เทศบาลเมืองบ้านบึงควรส่งเสริมการนำขยะรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะมาเป็นผลิตภัณฑ์ หรือของชำร่วย โดยจัดหาบุคลากรที่มี

ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ มาสอน และหาตลาดเพื่อหาที่รองรับผลิตภัณฑ์ และ 3)เทศบาลเมืองบ้านบึงควรขอความร่วมมือไปยังสถาบันการศึกษา บริษัท หรือห้างร้านต่างๆให้รณรงค์แก่บุคลากรในการคัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้การทิ้งขยะให้ถูกที่ และการกำจัดขยะให้ถูกวิธี

มาลัย โห้ประเสริฐ (2557) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการการลดขยะของเทศบาลตำบลทับมาอำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการการลดขยะของเทศบาลตำบลทับมาอำเภอเมือง จังหวัดระยอง 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชน ต่อการจัดการการลดขยะของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการการลดขยะของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการลดขยะ โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการศึกษา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 ครั้วเรือน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับ ปวช. ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้ประมาณ 10,000-15,000 บาท ส่วนใหญ่อาศัยในพื้นที่ 11 - 15 ปี ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการลดขยะอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจในการจัดการการลดขยะของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการจัดการการลดขยะในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนมีความพึงพอใจในด้านสิ่งสนับสนุนมากที่สุด รองลงมาคือด้านเจ้าหน้าที่ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความรู้ความเข้าใจในการจัดการการลดขยะ ที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการการลดขยะของเทศบาลตำบลทับมาอำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยรวมที่ไม่แตกต่างกัน

ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2553) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีมุ่งศึกษาถึงแนวทางการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจจากกลุ่มประชาชนในเขตเทศบาล และนักท่องเที่ยว จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ มุ่งเน้นประเด็นการจัดการขยะและนำผลมาจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และระดมความคิดเห็นจากกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า ขยะในชุมชนเป็นขยะเปียกมากที่สุด รองลงมาเป็นขยะทั่วไปและขยะรีไซเคิล ในด้านการจัดการขยะของครัวเรือนพบว่าร้อยละ 90 มีภาชนะรองรับขยะประจำบ้าน ในส่วนการทิ้งขยะของนักท่องเที่ยวพบว่าประมาณร้อยละ 40 ทิ้งขยะในภาชนะรองรับของร้านค้าต่างๆ รองลงมา ทิ้งขยะในภาชนะที่เทศบาลจัดเตรียมไว้ โดยนักท่องเที่ยวกว่าร้อยละ 85 มีความเห็นว่า

นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของชุมชนได้ ประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของชุมชน พบว่า ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน 2) ร่วมวางแผนและกำหนดกิจกรรมแก้ไขปัญหา 3) ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา 4) ร่วมปฏิบัติตามแผน 5) ร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน 6) ร่วมเสนอแนะปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในส่วนนี้นักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของชุมชนได้ดังนี้ 1) ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน 2) ร่วมลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นในชุมชน และ 3) ร่วมรักษาความสะอาดทิ้งขยะในภาชนะรองรับที่ชุมชนจัดไว้ โดยในทางปฏิบัติประชาชนสามารถให้ความร่วมมือมากที่สุด คือ ร่วมปฏิบัติตามแผนแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน ในส่วนนี้นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือมากที่สุดคือ ร่วมรักษาความสะอาด ทิ้งขยะในภาชนะรองรับที่ชุมชนจัดไว้ ทั้งนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้เทศบาล บริหารจัดการขยะโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานให้เทศบาลณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะและทิ้งขยะในภาชนะรองรับ

นิสากกร วิเวกวินัย (2558) ทำการศึกษาการจัดการขยะชุมชนที่ประสบความสำเร็จ : กรณีศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการขยะชุมชน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ได้มาตรฐานการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม ประเด็นงานการจัดการขยะจำนวน 2 แห่ง เครื่องมือในการวิจัยใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Criterion-based Selection) เพื่อให้ได้ผู้ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้ข้อมูลได้ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวกับด้านประสิทธิผลการจัดการขยะ ด้านคุณภาพบริการจัดการขยะ ด้านประสิทธิภาพการจัดการขยะและด้านการเรียนรู้การจัดการขยะ

ผลการวิจัยพบว่าเทคโนโลยีด้านการจัดการขยะและการบริหารองค์กรเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อใช้พัฒนากระบวนการจัดการให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ และเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ที่มุ่งเน้นการลดปริมาณขยะด้วยรูปแบบต่างๆ และการนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดยการนำขยะเก่าในสถานที่ฝังกลบออกมาเป็นเชื้อเพลิงแข็งโดยการแปรสภาพ หรือ Refuse Derived Fuel (RDF) การใช้ประโยชน์จากขยะอินทรีย์ในรูปแบบปุ๋ยหมัก ประกอบกับการใช้มาตรการเชิงบังคับในงานรักษาความสะอาดของบ้านเมือง ด้วยการงดใช้ภาชนะบรรจุอาหารประเภทโฟมของผู้ประกอบการบริเวณแหล่งท่องเที่ยว และบังคับให้งดใช้ถังรองรับขยะแต่ให้นำขยะจากบ้านเรือนออกมาส่งให้เทศบาลรวบรวมไปกำจัดตามเวลาที่กำหนด

ประธาน อุษณีย์กนก (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ ตลอดจนเพื่อ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quality Research) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการ และผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มองค์กร หรือบริษัทเอกชน และกลุ่มอื่น ๆ รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 คน นำเสนอด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากการศึกษา พบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของ เทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ คือ เทศบาลนครเชียงใหม่เป็นชุมชนเมือง มี หลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนในชุมชนขาดความตระหนักในการ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างจริงจัง รวมถึงประชากรบางส่วนไม่ใช่คนในพื้นที่ จึง ทำให้การพัฒนาเมืองด้านการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนอยู่ในระดับต่ำ และ 2) แนวทางการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ คือ เทศบาลนครเชียงใหม่ออกข้อกำหนด ระเบียบวิธีการ และส่งเสริม การจัดทำแผนชุมชนสู่ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เหมาะสม โดยเพิ่มช่องทางในการสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้าเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบ ให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการประเมินผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพ

จินตวีร์ เกษมสุข (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Approach) ถือว่าเป็นตัวอย่างแนวคิดหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยน ข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น ความเป็นชุมชนเข้มแข็ง (Strong Community) จะเกิดขึ้นได้ หากสมาชิกของชุมชนมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร การ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพราะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนนี้ จะเป็นพลังชุมชนที่ ผลักดันให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาของชุมชนในแต่ละขั้นตอนให้ บรรลุเป้าหมายประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยเองนั้นยังจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Development) โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบทที่มี บริบทเฉพาะตน บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมที่สามารถ ช่วยระดมพลังในการพัฒนาชุมชนจากงานวิจัยในบริบทของสังคมไทย ตลอดจนชี้ให้เห็นถึง

ความสำคัญของการใช้แนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไปได้

ชนิดดา สุโพธิ์ (2556) ทำการศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิผลในเขตเทศบาลตำบล แม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผล ต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่ปืม เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย ให้มีประสิทธิผลในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Technique) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คริวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่ปืม จำนวน 3,039 คริวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวแทนประชาชน จำนวน 30 คน ใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) และกลุ่มตัวแทนของเทศบาลตำบล แม่ปืม จำนวน 7 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology And Taxonomy) การวิเคราะห์ข้อมูลสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเนื้อหา(Content Analysis) ผลการศึกษาพบว่า แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยส่วนมากมาจากเศษวัสดุจากการประกอบอาหาร ประชาชนไม่มีการคัดแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิผลควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยให้ประชาชนทราบ ควรพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่การจัดการขยะมูลฝอยให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการขยะมูลฝอย ควรมีการส่งเสริมและให้ความรู้ด้านการจัดการ ขยะมูลฝอยให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ควรหาวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมตามหลักสุขาภิบาล ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการขยะมูลฝอย ควรจัดหาสถานที่ที่เหมาะสม และเทศบาลตำบลแม่ปืมเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยการสร้างเตาเผาขยะ

ศุภวัตร วิชัย (2555) ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ตัวแทนคริวเรือน จำนวน 317 คริวเรือน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับฉลาก สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย การหาค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริการจัดการขยะ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อันดับแรก คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ

ขั้นตอนการให้บริการและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ อาชีพ รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ วิเคราะห์ การทดสอบสถิติ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชน 2 ฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยเลือกเก็บข้อมูลชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณริมปากแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเฉพาะ ได้แก่

อำเภอเมือง

หมู่ที่ 4 บ้านคลองแสนสุข ของตำบลท้ายบ้าน จำนวนประชากร 3,767 คน

อำเภอพระสมุทรเจดีย์

หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 บ้านสาขลา ของตำบลนาเกลือ จำนวนประชากร 3,943 คน รวมจำนวนประชากรทั้ง 2 ฝั่งปากแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 7,710 คน (สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสมุทรปราการ, 2562)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 7,710 คน (สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสมุทรปราการ, 2562) ซึ่งสามารถคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของยามานะ (Yamane, 1967; อ่างโน ดารัตน์ สุรักขกะ, 2560) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังนั้นจากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 380 คน

$$n = N/1 + N(e)^2$$

โดย	n	=	ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้
	N	=	จำนวนประชากรที่ทราบค่า (ในที่นี้ = 7,710)
	e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% จะใช้ค่า 0.05
แทนค่า	n	=	$N/1 + N(e)^2$
		=	$7,710/1 + 7,710 (0.05)^2$
		=	7,710/20.275
		=	380.27
		=	380 คน

ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 380 คน และเพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่างจาก 400 คน แบ่งตามสัดส่วนตามขนาดของประชากรแต่ละฝั่ง อำเภอเมือง เท่ากับ 195 คน และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ 205 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 8 ข้อ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 3 ข้อ คือ

- 1) ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน เป็นขยะประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2) ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 3) ท่านคิดว่าถังรองรับขยะในชุมชนของท่าน มีความเหมาะสมหรือไม่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักรู้เกี่ยวกับข้อมูลขยะ มีลักษณะแบบสอบถาม

เป็น Rating Scale ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 15 ข้อ คือ

- 1) ด้านสิ่งแวดล้อมมลพิษ
- 2) ด้านสุขลักษณะ
- 3) ด้านสุขภาพจิต

ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 3 จะประเมินคำตอบเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) คือ

เห็นด้วยมากที่สุดให้ค่าน้ำหนัก 5 คะแนน

เห็นด้วยมาก ให้ค่าน้ำหนัก 4 คะแนน

เห็นด้วยปานกลาง ให้ค่าน้ำหนัก 3 คะแนน

เห็นด้วยน้อย ให้ค่าน้ำหนัก 2 คะแนน

เห็นด้วยน้อยที่สุด ให้ค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนน แปลผลโดยถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรอันตรภาคชั้น

$$\text{ช่องกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ มีลักษณะแบบสอบถามเป็น Rating

Scale ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 14 ข้อ คือ

- 1) ด้านการลดขยะ
- 2) ด้านการใช้ซ้ำ
- 3) ด้านการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 2 จะประเมินคำตอบเป็น 2 ตัวเลือก และใช้เกณฑ์การให้คะแนน (ดาร์ตัน สุรักขกะ, 2560) คือ

ใช่ ให้ค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ค่าน้ำหนัก 0 คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะแบบสอบถามเป็น Rating Scale ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 22 ข้อ คือ

- 1) ด้านการทิ้งลดปริมาณขยะ
- 2) ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย
- 3) ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย
- 4) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ซึ่งแบบสอบถามส่วนที่ 4 จะประเมินคำตอบเป็น 3 ระดับ (Rating Scale) (ดาร์ตัน สุรักขกะ, 2560) คือ

ประจำ ให้ค่าน้ำหนัก 3 คะแนน

บางครั้ง ให้ค่าน้ำหนัก 2 คะแนน

ไม่เคย ให้ค่าน้ำหนัก 1 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนน แปลผลโดยถือตามเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตรอัตราภาคชั้น

$$\text{ช่องกว้างของอัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{3 - 1}{3}$$

$$= 0.66$$

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง มีส่วนร่วมประจำ

ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33 หมายถึง มีส่วนร่วมบางครั้ง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66 หมายถึง ไม่เคยมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย จำนวน 3 ข้อ คือ

- 1) ปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของชุมชนในการลดขยะทะเล ทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการที่ควรปรับปรุงแก้ไข
- 2) ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการลดขยะทะเลทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ
- 3) แนวทางรูปแบบการมีส่วนร่วม การจัดการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ท่านสามารถร่วมดำเนินการได้

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

- 2) สร้างแบบสอบถาม และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่า ครอบคลุมวัตถุประสงค์จากการนำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

- 3) ความถูกต้องในเนื้อหาเครื่องมือ นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์

- (1) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

- (2) ผู้วิจัยนำเสนอแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

- (3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) ที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดสอบด้านเนื้อหา และข้อคำถาม โดยการให้ผู้มีความรู้มีประสบการณ์ และมีความชำนาญวิเคราะห์และพิจารณาคำถามเป็นรายข้อ พร้อมทั้งให้ความคิดเห็นใน แต่ละประเด็น เพื่อนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- (4) นำแบบสอบถาม (ฉบับร่าง) ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้มีความรู้มีประสบการณ์ และมีความชำนาญ ตรวจสอบข้อมูลด้านเนื้อหาว่าสอดคล้องกับหัวข้อวิจัยและวัตถุประสงค์ ตลอดจนกรอบแนวคิดที่กำหนดหรือไม่

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5) นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับ ประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ได้ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามมากกว่า 0.80 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้จริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ดังนี้

(1) เข้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยขอความร่วมมือกับประชาชนในชุมชนอำเภอเมืองและอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด

(2) โดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions) และ คำถามปลายปิด (Close Ended Questions) สอบถามประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักรู้เกี่ยวกับข้อมูลขยะ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการช่วยลดขยะทะเลจากชุมชนริมฝั่งปากแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

(3) ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำมาหาคำตอบเพื่อทำการวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการหาข้อมูลด้วยการค้นคว้าจากเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ” วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ ดังนี้

3.5.1 เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติหาค่าความถี่ ร้อยละ
ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักรู้เกี่ยวกับข้อมูลขยะ ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

โดย การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติทดสอบ Two Sample Independent t-test และ ทดสอบค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้ Bonferroni เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้

1) เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน

2) เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะ ทักษะ การตระหนักรู้เกี่ยวกับขยะ และการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ และ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยแสดงเป็นจำนวนร้อยละ ซึ่งมีผลปรากฏตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	155	38.75
หญิง	245	61.25
รวม	400	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	23	5.75
21 – 30 ปี	150	37.50
31 – 40 ปี	114	28.50
40 ปีขึ้นไป	113	28.25
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
ประถม	58	14.50
มัธยม	272	68.00
ปวช./ปวส./อนุปริญญา	60	15.00
ปริญญาตรี	10	2.50
รวม	400	100.00
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	41	10.25
พนักงานบริษัท	256	64.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19	4.75
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	24	6.00
ชาวประมง/เกษตรกร	4	1.00
รับจ้าง	56	14.00
รวม	400	100.00
5. อาชีพเสริม		
ไม่มี	115	28.75
ทำงานโรงงาน	68	17.00
รับจ้างทั่วไป	191	47.75
ค้าขาย (ส่วนตัว)	26	6.50
รวม	400	100.00
6. สถานภาพในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	95	23.75
สมาชิกในครอบครัว	103	25.75
ผู้อาศัย	202	50.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1 คน	48	12.00
2 - 4 คน	57	14.25
5 - 7 คน	290	72.50
8 - 10 คน	5	1.25
รวม	400	100.00
8. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
1-5 ปี	215	53.75
6 - 10 ปี	87	21.75
11-15 ปี	61	15.25
16-20 ปี	16	4.00
21 ปีขึ้นไป	21	5.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน พบว่า

1. เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 และเป็นเพศชาย จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.75

2. อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และมีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25

3. ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาระดับมัธยม จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมา ระดับการศึกษา ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และประถม จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50

4. อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 รองลงมา มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25

5. อาชีพเสริม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอาชีพเสริม คือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 รองลงมาไม่มีอาชีพเสริม จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 และทำงานโรงงาน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00

6. สถานภาพในครอบครัว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพเป็นผู้อาศัย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมาเป็นสมาชิกในครอบครัว จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 และเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 - 7 คน จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 รองลงมา 2 - 4 คน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 และ 1 คน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

8. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 1-5 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 รองลงมา 6 - 10 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 และ 11-15 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25

4.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภท และถังรองรับขยะในชุมชน โดยแสดงเป็นจำนวนร้อยละ ซึ่งผลปรากฏตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่ง
บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน	ร้อยละ
1.ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน เป็นขยะประเภทใด		
1.1 ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษ เนื้อสัตว์ จำนวนเฉลี่ยต่อวัน		
น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน	113	28.25
1-2 กิโลกรัมต่อวัน	175	43.75
3-5 กิโลกรัมต่อวัน	64	16.00
มากกว่า 5 กิโลกรัมต่อวัน	48	12.00
รวม	400	100.00
1.2 ขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจัง เครื่องตีม กระจดาช ยางรถยนต์ จำนวนเฉลี่ยต่อวัน		
น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน	100	25.00
6-10 ชิ้นต่อวัน	194	48.50
11-20 ชิ้นต่อวัน	82	20.50
มากกว่า 20 ชิ้นต่อวัน	24	6.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่ง บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน	ร้อยละ
1.ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน เป็นขยะประเภทใด		
1.3 ขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถูพลาสติก มาม่าคัพ		
กล่องอาหาร หลอด จำนวนเฉลี่ยต่อวัน		
น้อยกว่า 10 ชิ้นต่อวัน	105	26.25
11-20 ชิ้นต่อวัน	177	44.25
21-30 ชิ้นต่อวัน	113	28.25
มากกว่า 30 ชิ้นต่อวัน	5	1.25
รวม	400	100.00
1.4 ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ยาหมดอายุ เครื่องสำอาง		
น้ำยาทำความสะอาด จำนวนเฉลี่ยต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อสัปดาห์	146	36.50
6-10 ชิ้นต่อสัปดาห์	144	36.00
11-20 ชิ้นต่อสัปดาห์	44	11.00
มากกว่า 20 ชิ้นต่อสัปดาห์	66	16.50
รวม	400	100.00
2. ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด		
2.1 ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้		
เศษเนื้อสัตว์		
ฝังกลบ	23	5.75
เผา	127	31.75
ทำปุ๋ยหมัก	129	32.25
ทิ้งลงแหล่งน้ำ	44	11.00
อื่น ๆ ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ สุนัข เป็นต้น	77	19.25
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่ง บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณ ปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด		
2.2 ขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระป๋อง		
เครื่องดื่ม กระดาษ ยางรถยนต์		
เก็บแยกไว้ขาย	22	5.50
ทิ้งลงแหล่งน้ำ	115	28.75
ประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ในบ้าน	163	40.75
นำกลับมาใช้ใหม่	53	13.25
อื่นๆ ได้แก่ บริจาคเข้าโครงการต่างๆ ปลุกผัก เป็นต้น	47	11.75
รวม	400	100.00
3. ท่านคิดว่าถังรองรับขยะในชุมชนของท่าน มีความเหมาะสมหรือไม่		
เหมาะสม	38	9.50
ไม่เหมาะสม เพราะ ...		
ไม่มีฝาปิดมิดชิด	338	84.50
รั่วซึม	21	5.25
อื่นๆ สังกัดอื่นเหมือน	3	0.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละ ของสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่ง บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

1. ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นขยะประเภทขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป และขยะอันตราย ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ปริมาณขยะประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณขยะประเภทขยะอินทรีย์ จำนวนเฉลี่ย 1-2 กิโลกรัมต่อ

วัน จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาน้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และ 3-5 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

1.2 ปริมาณขยะประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจงเครื่องดื่ม กระดาษ ยางรถยนต์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณขยะประเภทขยะรีไซเคิล จำนวนเฉลี่ย 6-10 ชิ้นต่อวัน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองลงมาน้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 11-20 ชิ้นต่อวัน จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

1.3 ปริมาณขยะประเภทขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติก มาม่าคัพ กล่องอาหาร หลอด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณจำนวนเฉลี่ย 11-20 ชิ้นต่อวัน จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมา 21-30 ชิ้นต่อวัน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และ น้อยกว่า 10 ชิ้นต่อวัน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25

1.4 ปริมาณขยะประเภทขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ยาหมดอายุ เครื่องสำอาง น้ำยาทำความสะอาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณจำนวนเฉลี่ย น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อสัปดาห์ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมา 6-10 ชิ้นต่อสัปดาห์ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และ มากกว่า 20 ชิ้นต่อสัปดาห์ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50

2. วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล ที่เกิดในครัวเรือน ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 วิธีการจัดการขยะประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวิธีการจัดการโดยทำปุ๋ยหมัก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมาเผา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 และ อื่น ๆ ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ สุนัข เป็นต้น จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25

2.2 วิธีการจัดการขยะประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจงเครื่องดื่ม กระดาษ ยางรถยนต์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวิธีการจัดการโดยประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ในบ้าน จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 รองลงมาทิ้งลงแหล่งน้ำ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 และ นำกลับมาใช้ใหม่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25

3. ถังรองรับขยะในชุมชนของของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีฝาปิดมิดชิด จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมา เหมาะสม จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และไม่เหมาะสม เนื่องจากมีการรั่วซึม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25

4.3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ

ผลการวิเคราะห์การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมมลพิษ สุขลักษณะ และสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีผลปรากฏตามตารางที่ 4.3 – 4.6

ตารางที่ 4.3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับผลกระทบของขยะต่อด้านต่าง ๆ ในภาพรวม

ภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. สิ่งแวดล้อมมลพิษ	3.90	0.85	มาก
2. สุขลักษณะ	3.39	0.99	ปานกลาง
3. สุขภาพจิต	3.43	0.98	มาก
รวม	3.58	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะที่ส่งผลกระทบต่อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.58 ± 0.94) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมลพิษ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90 ± 0.85) รองลงมาด้านสุขภาพจิต อยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.43 ± 0.98) และด้านสุขลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39 ± 0.99) ซึ่งสามารถทำการสรุปวิเคราะห์เป็นรายข้อได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะในด้านสิ่งแวดล้อมมลพิษ

สิ่งแวดล้อมมลพิษ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านทราบว่าปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นหากไม่ได้รับการจัดการที่ดี จะส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม	4.63	0.83	มากที่สุด
2. ท่านมีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องมลพิษเมื่อเห็นเศษขยะอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง	4.09	0.91	มาก
3. ประชาชนควรมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาขยะ และสิ่งปฏิภูลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม	3.85	0.80	มาก

ตารางที่ 4.4 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะในด้านสิ่งแวดล้อมมลพิษ (ต่อ)

สิ่งแวดล้อมมลพิษ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. หน่วยงานราชการร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.49	0.85	มาก
5. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการ บำบัดและกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลของชุมชน	3.46	0.86	มาก
รวม	3.90	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะที่ก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมมลพิษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 3.90 ± 0.85) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้วพบว่า ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นหากไม่ได้รับการจัดการที่ดีจะส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด(ค่าเฉลี่ย 4.63 ± 0.83) รองลงมาคือความกังวลเกี่ยวกับเรื่องมลพิษเมื่อเห็นเศษขยะอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง อยู่ในระดับมาก(ค่าเฉลี่ย 4.09 ± 0.91) และประชาชนควรมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม อยู่ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 3.85 ± 0.80)

ตารางที่ 4.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะด้านสุขลักษณะ

สุขลักษณะ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. เมื่อชุมชนมีความสะอาด น่าอยู่ทำให้สุขลักษณะของคนในชุมชนดีขึ้น	3.48	1.01	มาก
2. ท่านรู้สึกว่าการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลจำเป็นต้องให้ถูกหลักวิชาการ	3.38	0.92	ปานกลาง
3. ท่านทราบว่า การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในแม่น้ำลำคลองมีผลต่อการใช้น้ำและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์และพืช	3.38	0.99	ปานกลาง
4. ท่านทราบว่าขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นอันตรายต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม	3.38	1.06	ปานกลาง
5. ท่านทราบว่าขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค	3.34	0.99	ปานกลาง
รวม	3.39	0.99	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.39 ± 0.99) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เมื่อชุมชนมีความสะอาด น่าอยู่ทำให้สุขภาพของคนที่อยู่ในชุมชนดีขึ้น อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48 ± 1.01) รองลงมาทราบดีว่าขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในแม่ลำคลองมีผลต่อการใช้น้ำและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์และพืช และรู้สึกว่าการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลจำเป็นต้องให้ถูกหลักวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38 ± 0.92) และทราบดีว่าขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.34 ± 0.99)

ตารางที่ 4.6 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะด้านสุขภาพจิต

สุขภาพจิต	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านมีความสุขเมื่อได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการรักษาความสะอาดในชุมชน	3.82	1.03	มาก
2. ท่านรู้สึกเต็มใจที่จะช่วยเก็บเศษขยะที่อยู่ริมน้ำแม่ลำคลอง	3.55	0.91	มาก
3. ท่านรู้สึกได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหาการจัดการขยะคือสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ	3.30	0.98	ปานกลาง
4. ท่านรู้สึกสบายใจเมื่อเห็นว่าคนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อ การทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะ	3.28	0.98	ปานกลาง
5. การปลูกฝังและรณรงค์การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลให้กับประชาชนทุกคนเป็นสิ่งจำเป็นและควรทำอย่างต่อเนื่อง	3.23	1.00	ปานกลาง
รวม	3.43	0.98	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.43 ± 0.98) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีความสุขเมื่อได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการรักษาความสะอาดในชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82 ± 1.03) รองลงมา รู้สึกเต็มใจที่จะช่วยเก็บเศษขยะที่อยู่ริมน้ำแม่ลำคลอง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.55 ± 0.91) และรู้สึกได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหาการจัดการขยะคือสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.30 ± 0.98)

4.4 ทักษะในการจัดการขยะ

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติในการจัดการขยะ จำแนกตามการลดขยะ การใช้ซ้ำ และการแปรรูป เพื่อนำมาใช้ใหม่ โดยแสดงเป็นจำนวนร้อยละ ซึ่งมีผลปรากฏตามตารางที่ 4.7 – 4.9

ตารางที่ 4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามทัศนคติในการจัดการขยะโดยการลดขยะ

การลดขยะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าการไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงขยะที่เป็น มลพิษ อาทิ กล่อง โฟม ถุงพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะได้		
ไม่ใช่	21	5.25
ใช่	379	94.75
รวม	400	100.00
2. กระดาษ ถุงพลาสติก ห่อขนม ท่านนำไปทิ้งลงในขยะแห้งหรือ มีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง		
ไม่ใช่	96	24.00
ใช่	304	76.00
รวม	400	100.00
3. ท่านเห็นด้วยกับการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก		
ไม่ใช่	127	31.75
ใช่	273	68.25
รวม	400	100.00
4. เมื่อท่านมีขยะหรือพบเห็นขยะไม่ลงถัง ท่านจะเก็บแล้วนำลง ไปทิ้งในถังขยะใหม่		
ไม่ใช่	30	7.50
ใช่	370	92.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามทัศนคติในการจัดการขยะโดยการลดขยะ (ต่อ)

การลดขยะ	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านเห็นด้วยว่าสมาชิกในบ้านทุกคนต้องใช้ สินค้าที่ทำให้เกิด ขยะน้อยที่สุด		
ไม่ใช่	101	25.20
ใช่	299	74.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติในการจัดการขยะ
โดยการลดขยะ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 94.75 มีความเห็นว่า การ
ไม่ใช่บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงขยะที่เป็นมลพิษ อาทิ กล่อง โฟม ถุงพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76 มีความเห็นว่า การนำ
กระดาษ ถุงพลาสติก ห่อขนม ไปทิ้งลงในขยะแห้งหรือมีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง ช่วยลดปริมาณขยะ
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 68.25 มีความเห็นว่า การ
ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะ
4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 มีความเห็นว่า เมื่อ
มีขยะหรือพบเห็นขยะไม่ลงถัง จะเก็บแล้วนำลงไปทิ้งในถังขยะใหม่ ช่วยลดปริมาณขยะ
5. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 74.80 มีความเห็นว่า
สมาชิกในบ้านทุกคนต้องใช้สินค้าที่ทำให้เกิดขยะน้อยที่สุด ช่วยลดปริมาณขยะ

ตารางที่ 4.8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการทัศนคติในการจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ

การใช้ซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
1. การนำสินค้าหรือวัสดุ เช่น ขวด แก้ว กลับมาใช้ซ้ำเป็นการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า		
ไม่ใช่	84	21.00
ใช่	316	79.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการทัศนคติในการจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ (ต่อ)

การใช้ซ้ำ	จำนวน	ร้อยละ
2. ท่านมีการคัดแยกขยะไว้เพื่อขาย หรือ แปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่		
ไม่ใช่	153	38.20
ใช่	247	61.80
รวม	400	100.00
3. ในชุมชนของท่านจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนโดยให้ความรู้การนำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำ ถูพลาสติก ถูผ้า ถูกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม ฯลฯ		
ไม่ใช่	84	21.00
ใช่	316	79.00
รวม	400	100.00
4. ในชุมชนของท่านมีการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน โดยการซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้อีก		
ไม่ใช่	106	26.50
ใช่	294	73.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติในการจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 79 มีความเห็นว่า การนำสินค้าหรือวัสดุ เช่น ขวด แก้ว กลับมาใช้ซ้ำเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ช่วยจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ
2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 61.80 มีความเห็นว่า การคัดแยกขยะไว้เพื่อขาย หรือ แปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ช่วยจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 79 มีความเห็นว่า ชุมชนจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนโดย ให้ความรู้การนำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ

กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำ ถุงพลาสติก ถุงผ้า กระจกกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม ฯลฯ ช่วยจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ

4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 มีความเห็นว่า ในชุมชนมีการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน โดยการซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้อีก ช่วยจัดการขยะโดยการใช้ซ้ำ

ตารางที่ 4.9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามทัศนคติในการจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่	จำนวน	ร้อยละ
1. ชุมชนของท่านมีการพัฒนาหรือ การนำขยะกลับเข้าสู่กระบวนการใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร และช่วยบำบัดน้ำไม่ให้มีขยะในแม่น้ำ ทะเล หรือมีการลอกคูคลอง		
ไม่ใช่	82	20.50
ใช่	318	79.50
รวม	400	100.00
2. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ครัวเรือนและการเลือกซื้อสินค้าผลิตจากวัสดุรีไซเคิล สามารถนำกลับมาแปรรูปหรือนำมาใช้ใหม่		
ไม่ใช่	113	28.20
ใช่	287	71.80
รวม	400	100.00
3. ท่านต้องการให้มีการพัฒนา หรือปรับปรุงการแยกขยะ ถังแยกขยะ เพื่อให้สามารถแยกสิ่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้		
ไม่ใช่	82	20.50
ใช่	318	79.50
รวม	400	100.00
4. การแยกขยะวัสดุประเภทโลหะ สามารถนำมาใช้เป็นของตกแต่งหรือของใช้ในบ้าน		
ไม่ใช่	99	24.00
ใช่	304	76.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามทัศนคติในการจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ (ต่อ)

การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่	จำนวน	ร้อยละ
5. ท่านใช้ตะแกรงกรองเศษอาหาร ก่อนระบายน้ำทิ้งจากอ่างล้างจาน เพื่อเป็นการแยกเศษอาหาร ไม่ก่อให้เกิดปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง		
ไม่ใช่	98	24.50
ใช่	302	75.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติในการจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 79.50 มีความเห็นว่าการชุมชนมีการพัฒนาหรือ การนำขยะกลับเข้าสู่กระบวนการใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร และช่วยบำบัดน้ำไม่ให้มีขยะในแม่น้ำ ทะเล หรือมีการลอกคูคลอง ช่วยจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 71.80 มีความเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ครัวเรือนและการเลือกซื้อสินค้าผลิตจากวัสดุรีไซเคิล สามารถนำกลับมาแปรรูปหรือนำมาใช้ใหม่ ช่วยจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 79.50 มีความเห็นว่าการพัฒนา หรือปรับปรุงการแยกขยะ ถังแยกขยะ เพื่อให้สามารถแยกสิ่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ช่วยจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76 มีความเห็นว่าการแยกขยะวัสดุประเภทโลหะ สามารถนำมาใช้เป็นของตกแต่งหรือของใช้ในบ้าน ช่วยจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

5. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.50 มีความเห็นว่าการใช้ตะแกรงกรองเศษอาหาร ก่อนระบายน้ำทิ้งจากอ่างล้างจาน เพื่อเป็นการแยกเศษอาหาร ไม่ก่อให้เกิดปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง ช่วยจัดการขยะโดยการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

4.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มีการดำเนินการ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ 2) ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย 3) ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย และ 4) ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งมีผลปรากฏตามตารางที่ 4.10 – 4.14

ตารางที่ 4.10 การมีส่วนร่วมการดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการในภาพรวม

ภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การทิ้งขยะและลดปริมาณขยะ	2.31	0.57	บางครั้ง
2. การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	2.24	0.55	บางครั้ง
3. การคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย	2.13	0.52	บางครั้ง
4. การนำกลับมาใช้ใหม่	2.21	0.55	บางครั้ง
รวม	2.22	0.55	บางครั้ง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมในการดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่ามีส่วนร่วมในการดำเนินการในภาพรวมบางครั้ง (ค่าเฉลี่ย 2.22 ± 0.55) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านการดำเนินการ พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินการทิ้งขยะและลดปริมาณขยะ บางครั้ง (ค่าเฉลี่ย 2.31 ± 0.57) รองลงมา มีส่วนร่วมในการดำเนินการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย บางครั้ง เช่นกัน (ค่าเฉลี่ย 2.24 ± 0.55) สำหรับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการนำกลับมาใช้ใหม่ และ การคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินการบางครั้ง (ค่าเฉลี่ย 2.13 ± 0.52 และ 2.21 ± 0.55 ตามลำดับ) ซึ่งสามารถทำการสรุปวิเคราะห์เป็นรายชื่อได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.11 การมีส่วนร่วมการดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำ
เจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ

ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรหรือมีอายุการใช้งานนาน	2.53	0.58	ประจำ
2. ท่านเลือกซื้อสินค้าแบบชนิดเติม เช่น สบู่เหลวแบบเติม เพื่อมาใส่ขวดที่มีอยู่แต่เดิมแล้ว	2.26	0.53	บางครั้ง
3. ท่านเลือกใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่มากกว่าการใช้ใบเล็กหลายใบ	2.36	0.61	ประจำ
4. ท่านได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ	2.26	0.57	บางครั้ง
5. ชุมชนของท่านมีจำนวนภาชนะที่รองรับขยะได้เพียงพอ เช่น ถังขยะชุมชนที่สามารถรองรับขยะในชุมชนได้เจ้าหน้าที่มีวาจาสุภาพเหมาะสมในการให้บริการประชาชน	2.25	0.59	บางครั้ง
6. ชุมชนของท่าน มีการจัดตั้งวิธีการเก็บรวบรวมขยะจากครัวเรือนในแต่ละวันทำให้ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน	2.19	0.55	บางครั้ง
รวม	2.31	0.57	บางครั้ง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรหรือมีอายุการใช้งานนาน และ เลือกใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่มากกว่าการใช้ใบเล็กหลายใบเป็นประจำ (ค่าเฉลี่ย 2.53 ± 0.58 และ 2.36 ± 0.61 ตามลำดับ) รองลงมาเลือกซื้อสินค้าแบบชนิดเติม เช่น สบู่เหลวแบบเติมเพื่อมาใส่ขวดที่มีอยู่แต่เดิมแล้ว (ค่าเฉลี่ย 2.26 ± 0.53) แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ (ค่าเฉลี่ย 2.26 ± 0.57) ชุมชนมีจำนวนภาชนะที่รองรับขยะได้เพียงพอ เช่น ถังขยะชุมชนที่สามารถรองรับขยะในชุมชนได้ เจ้าหน้าที่มีวาจาสุภาพเหมาะสมในการให้บริการประชาชน (ค่าเฉลี่ย 2.25 ± 0.59) และชุมชนมีการจัดตั้งวิธีการเก็บรวบรวมขยะจากครัวเรือนในแต่ละวันทำให้ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.19 ± 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย

ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านนำเศษอาหาร ใบไม้ ใสในถังขยะโดยไม่นำสิ่งเหล่านั้นไปทิ้งตามฝั่งแม่น้ำของชุมชน	2.25	0.59	บางครั้ง
2. ท่านนำแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใสในถังขยะสีเหลือง	2.22	0.48	บางครั้ง

ตารางที่ 4.12 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย (ต่อ)

ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3. ท่านนำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่ในถังขยะถึงสี่เทาฝา สีส้ม	2.15	0.56	ประจำ
4. ท่านขนย้ายขยะในชุมชนโดยการนำไปกำจัด ไม่ก่อเกิดปัญหาหก/ หล่น เลอะเทอะในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ	2.19	0.52	บางครั้ง
5. ชุมชนมีการการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการนำพลาสติกห่อ ลูกอมซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟม และพอลิที่เปื้อน อาหาร ใส่ในถังขยะถังอย่างเป็นระเบียบ	2.43	0.66	ประจำ
6. แต่ละครัวเรือนริมคลอง บริเวณริมฝั่งปากแม่น้ำเจ้าพระยา นำ ขยะไปใส่ถังที่เทศบาลจัดเตรียมไว้เป็นจุด ๆ รอการขนย้าย	2.17	0.50	บางครั้ง
รวม	2.24	0.55	บางครั้ง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในชุมชนมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการนำพลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติกโฟม และพอลิที่เปื้อนอาหาร ใส่ในถังขยะอย่างเป็นระเบียบ (ค่าเฉลี่ย 2.43 ± 0.66) รองลงมา คือ นำเศษอาหาร ไปฝัง ใส่ในถังขยะโดยไม่นำสิ่งเหล่านั้นไปทิ้งตามฝั่งแม่น้ำของชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.25 ± 0.59) นำแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง (ค่าเฉลี่ย 2.22 ± 0.48) ขนย้ายขยะในชุมชนโดยการนำไปกำจัด ไม่ก่อเกิดปัญหาหก/หล่น เลอะเทอะในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ (ค่าเฉลี่ย 2.19 ± 0.52) แต่ละครัวเรือนริมคลองบริเวณริมฝั่งปากแม่น้ำเจ้าพระยา นำขยะไปใส่ถังที่เทศบาลจัดเตรียมไว้เป็นจุดๆ รอการขนย้าย (ค่าเฉลี่ย 2.17 ± 0.50) และนำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใส่ในถังขยะถึงสี่เทาฝาสีส้ม (ค่าเฉลี่ย 2.15 ± 0.56) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย

ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ท่านคัดแยกประเภทและชนิดของขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรก ก่อนที่จะทำการทิ้งลงถังขยะ	2.16	0.55	บางครั้ง
2. ท่านไม่ปล่อยน้ำเสียในครัวเรือนลงในแม่น้ำริมคลอง เช่น น้ำจากการซักผ้า ถูพื้น เพื่อลดปริมาณน้ำเน่าเสียในชุมชนของท่าน	2.10	0.52	บางครั้ง
3. ท่านคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกันเพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี	2.13	0.50	บางครั้ง
4. ท่านต้องการให้ชุมชนหรือเทศบาลของท่าน มีการจัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู ริมคลองสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเกี่ยวกับเรื่องการจัดกาขยะมูลฝอย	2.12	0.52	บางครั้ง
5. ท่านคัดแยกกิ่งไม้ ใบไม้ โดยการนำเศษใบไม้ไปกองไว้ในที่ที่จัดเตรียมไว้ เช่น หลุมฝังขยะ เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตามธรรมชาติ	2.16	0.49	บางครั้ง
รวม	2.13	0.52	บางครั้ง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คัดแยกประเภทและชนิดของขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรกก่อนที่จะทำการทิ้งลงถังขยะ และคัดแยกกิ่งไม้ ใบไม้ โดยการนำเศษใบไม้ไปกองไว้ในที่ที่จัดเตรียมไว้ เช่น หลุมฝังขยะ เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตามธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 2.16 ± 0.49) รองลงมาคัดแยกขยะเปียกขยะแห้งออกจากกันเพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี (ค่าเฉลี่ย 2.13 ± 0.50) ต้องการให้ชุมชนหรือเทศบาล มีการจัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู ริมคลองสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเกี่ยวกับเรื่องการจัดกาขยะมูลฝอย (ค่าเฉลี่ย 2.12 ± 0.52) และ ไม่ปล่อยน้ำเสียในครัวเรือนลงในแม่น้ำริมคลอง เช่น น้ำจากการซักผ้า ถูพื้น เพื่อลดปริมาณน้ำเน่าเสียในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.10 ± 0.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 การมีส่วนร่วมดำเนินการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18. ท่านซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลหรือผลิตจากวัสดุรีไซเคิล	2.19	0.53	บางครั้ง
19. ในชุมชนของท่าน มีการเก็บสินค้าที่ต้องส่งภาชนะบรรจุคืนแก่ผู้ผลิต เช่น ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำอัดลม	2.13	0.52	บางครั้ง
20. ในชุมชนมีการจัดกิจกรรม โดยมีการนำสิ่งของที่ทิ้งไปแล้วนำมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เพื่อเป็นของใช้ส่วนกลางให้กับชุมชน	2.07	0.53	บางครั้ง
21. ท่านนำขยะมูลฝอย โดยเฉพาะขยะเปียกกลับไปแปรรูปเป็นปุ๋ยหรืออาหารสัตว์	2.51	0.67	ประจำ
22. ท่านเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น กล่องพลาสติกแทนการใช้กล่องโฟม ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	2.13	0.47	บางครั้ง
รวม	2.21	0.55	บางครั้ง

จากตารางที่ 4.14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามนำขยะมูลฝอยโดยเฉพาะขยะเปียกกลับไปแปรรูปเป็นปุ๋ย หรืออาหารสัตว์ (ค่าเฉลี่ย 2.51 ± 0.67) รองลงมา คือ ซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลหรือผลิตจากวัสดุรีไซเคิล (ค่าเฉลี่ย 2.19 ± 0.53) ในชุมชนมีการเก็บสินค้าที่ต้องส่งภาชนะบรรจุคืนแก่ผู้ผลิต เช่น ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำอัดลม และเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น กล่องพลาสติกแทนการใช้กล่องโฟม ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก (ค่าเฉลี่ย 2.13 ± 0.47) และในชุมชนมีการจัดกิจกรรม โดยมีการนำสิ่งของที่ทิ้งไปแล้วนำมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เพื่อเป็นของใช้ส่วนกลางให้กับชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.07 ± 0.53) ตามลำดับ

4.6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของชุมชนในการลดขยะทะเลทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

1. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ในเรื่องของการคัดแยกขยะให้ถูกต้อง เพิ่มจุดตั้งถังขยะให้มากขึ้น
2. ควรเพิ่มถังขยะให้มากขึ้น และมีป้ายสัญลักษณ์เพื่อให้พบเห็นง่ายขึ้น
3. ควรมีการรณรงค์และจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียของการทิ้งขยะในลำคลองให้มากขึ้น และมีมาตรการในการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนและกระทำความผิดให้ชัดเจน

4.7 เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งมีผลปรากฏตามตารางที่ 4.15 – 4.26

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างเพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ปัจจัย	N	Mean	S.D.	t	P-value
เพศ					
ชาย	155	3.44	0.71	-3.14	0.002*
หญิง	245	3.66	0.65		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน					
ต่ำกว่า 4 คน	93	3.27	0.58	-5.08	<0.01*
4 คนขึ้นไป	307	3.67	0.69		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างเพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t (Independent two sample t-test) พบว่าเพศ (ค่าสถิติ $t = -3.14$ ค่า P-value 0.002) และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน (ค่าสถิติ $t = -5.08$ ค่า P-value < 0.01) มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 3.66 ± 0.65 และ 3.44 ± 0.71 ตามลำดับ) และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไปมีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน (ค่าเฉลี่ย 3.67 ± 0.69 และ 3.27 ± 0.58 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	15.86	3	5.29	12.25	< 0.01
	ภายในกลุ่ม	170.82	396	0.43		
	รวม	186.68	399	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่ากลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 12.25$ ค่า P-value < 0.01)

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ (1)	ค่าเฉลี่ย ความตระหนักรู้	อายุ (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยอายุ (1-2)	Sig.
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	3.67	21-30 ปี	0.087	0.556
		31-40 ปี	-0.147	0.327
		40 ปีขึ้นไป	0.376*	0.013
21-30 ปี	3.59	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	-0.087	0.556
		31-40 ปี	-0.234*	0.004
		40 ปีขึ้นไป	0.289*	0.000
31-40 ปี	3.82	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	0.1474	0.327
		21-30 ปี	0.234*	0.004
		40 ปีขึ้นไป	0.524*	0.000
40 ปีขึ้นไป	3.30	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	-0.376*	0.013
		21-30 ปี	-0.289*	0.000
		31-40 ปี	-0.524*	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ Least Significant Difference (LSD) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.30) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะน้อยกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ที่มีอายุน้อยกว่าทั้ง 3 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุผู้ที่มีความตระหนักรู้แตกต่างกันมากที่สุด ได้แก่ ช่วงอายุ 31-40 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.82) และ อายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	f	P-value
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.17	3.00	0.72	1.55	0.20
	ภายในกลุ่ม	184.51	396.00	0.47		
	รวม	186.68	399.00	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะไม่แตกต่างกัน (ค่าสถิติ $F = 1.55$ ค่า $P\text{-value} = 0.20$)

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	f	P-value
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	16.54	5.00	3.31	7.66	<0.01*
	ภายในกลุ่ม	170.14	394.00	0.43		
	รวม	186.68	399.00	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 7.66$ ค่า $P\text{-value} < 0.01$)

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของ
 ขยะระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ (1)	ค่าเฉลี่ย ความ ตระหนักรู้	อาชีพ (2)	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ยอาชีพ (1-2)	Sig.
นักเรียน/ นักศึกษา	3.25	พนักงานบริษัท	-0.445*	0.000
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.033	0.857
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.363*	0.032
		ชาวประมง/เกษตรกร	-1.083*	0.002
		รับจ้าง	-0.066	0.624
พนักงานบริษัท	3.70	นักเรียน/นักศึกษา	0.445*	0.000
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.478*	0.002
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	0.082	0.561
		ชาวประมง/เกษตรกร	-0.638	0.055
		รับจ้าง	0.379*	0.000
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.22	นักเรียน/นักศึกษา	-0.033	0.857
		พนักงานบริษัท	-0.478*	0.002
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.396	0.050
		ชาวประมง/เกษตรกร	-1.116*	0.002
		รับจ้าง	-0.099	0.570
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	3.61	นักเรียน/นักศึกษา	0.363*	0.032
		พนักงานบริษัท	-0.082	0.561
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.396	0.050
		ชาวประมง/เกษตรกร	-0.719*	0.043
		รับจ้าง	0.297	0.065

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของ
 ขยะระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

อาชีพ (1)	ค่าเฉลี่ย ความ ตระหนักรู้	อาชีพ (2)	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ยอาชีพ (1-2)	Sig.
ชาวประมง/ เกษตรกร	4.33	นักเรียน/นักศึกษา	1.083*	0.002
		พนักงานบริษัท	0.638	0.055
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.116*	0.002
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	0.719*	0.043
		รับจ้าง	1.017*	0.003
รับจ้าง	3.32	นักเรียน/นักศึกษา	0.066	0.624
		พนักงานบริษัท	-0.379*	0.000
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.099	0.570
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.297	0.065
		ชาวประมง/เกษตรกร	-1.017*	0.003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการ
 ทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพพนักงานบริษัท (ค่าเฉลี่ย 3.70) มีคะแนนของ
 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพนักเรียน/
 นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.25) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.22) และรับจ้าง (ค่าเฉลี่ย 3.32)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย 3.61) มีคะแนนของความ
 ตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย
 3.25)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพชาวประมง/เกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 4.33) มีคะแนนของความ
 ตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา
 (ค่าเฉลี่ย 3.25) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.22) ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย 3.61) และ
 รับจ้าง (ค่าเฉลี่ย 3.32)

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่าง อาชีพเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
อาชีพเสริม	ระหว่างกลุ่ม	11.23	3.00	3.74	8.45	<0.01*
	ภายในกลุ่ม	175.44	396.00	0.44		
	รวม	186.68	399.00	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างอาชีพเสริมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริม มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 8.45$ ค่า $P\text{-value} < 0.01$)

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพเสริม (1)	ค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้	อาชีพเสริม (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยอาชีพ (1-2)	Sig.
ไม่มี	3.51	ทำงานโรงงาน	0.229*	0.025
		รับจ้างทั่วไป	-0.224*	0.005
		ค้าขาย	-0.030	0.834
ทำงานโรงงาน	3.28	ไม่มี	-0.229*	0.025
		รับจ้างทั่วไป	-0.453*	0.000
		ค้าขาย	-0.259	0.092
รับจ้างทั่วไป	3.73	ไม่มี	0.224*	0.005
		ทำงานโรงงาน	0.453*	0.000
		ค้าขาย	0.194	0.164

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างอาชีพเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

อาชีพเสริม (1)	ค่าเฉลี่ย ความ ตระหนัก รู้	อาชีพเสริม (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย อาชีพ (1-2)	Sig.
ค้าขาย	3.54	ไม่มี	0.030	0.834
		ทำงานโรงงาน	0.259	0.092
		รับจ้างทั่วไป	-0.194	0.164

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริมรับจ้างทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 3.73) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าผู้ไม่มีอาชีพเสริม (ค่าเฉลี่ย 3.51) และผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานโรงงาน (ค่าเฉลี่ย 3.28)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพเสริมค้าขาย (ค่าเฉลี่ย 3.54) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะไม่แตกต่างจากอาชีพเสริมอื่นๆ

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างสถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
สถานภาพในครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	17.30	2.00	8.65	20.28	<0.01*
	ภายในกลุ่ม	169.38	397.00	0.43		
	รวม	186.68	399.00	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างสถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน

แบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าสถานภาพในครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนของความความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 20.28$ ค่า $P\text{-value} < 0.01$)

ตารางที่ 4.24 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างสถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพในครอบครัว (1)	ค่าเฉลี่ย ความ ตระหนักรู้	สถานภาพใน ครอบครัว (2)	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ยสถานภาพ ในครอบครัว (1-2)	Sig.
หัวหน้าครอบครัว	3.49	สมาชิกในครอบครัว	0.216*	0.020
		ผู้อาศัย	-0.275*	0.001
สมาชิกในครอบครัว	3.28	หัวหน้าครอบครัว	-0.216*	0.020
		ผู้อาศัย	-0.491*	0.000
ผู้อาศัย	3.77	หัวหน้าครอบครัว	0.275*	0.001
		สมาชิกในครอบครัว	0.491*	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานะเป็นผู้อาศัย (ค่าเฉลี่ย 3.77) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะมากกว่าหัวหน้าครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.49) และสมาชิกในครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.28)

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่าง
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา	ระหว่างกลุ่ม	10.90	4.00	2.72	6.12	0.0001*
	ภายในกลุ่ม	175.78	395.00	0.45		
	รวม	186.68	399.00	0.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 6.12$ ค่า $P\text{-value} = 0.0001$)

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหา
ของขยะระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (1)	ค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (1-2)	Sig.
1-5 ปี	3.60	6-10 ปี	0.287*	0.001
		11-15 ปี	-0.142	0.144
		16-20 ปี	0.045	0.794
		21 ปีขึ้นไป	-0.359*	0.019
6-10 ปี	3.31	1-5 ปี	-0.287*	0.001
		11-15 ปี	-0.428*	0.000
		16-20 ปี	-0.242	0.184
		21 ปีขึ้นไป	-0.646*	0.000

ตารางที่ 4.26 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขา (1)	ค่าเฉลี่ย ความ ตระหนักรู้	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขา (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขา (1-2)	Sig.
11-15 ปี	3.74	1-5 ปี	0.142	0.144
		6-10 ปี	0.428*	0.000
		16-20 ปี	0.187	0.319
		21 ปีขึ้นไป	-0.218	0.198
16-20 ปี	3.55	1-5 ปี	-0.045	0.794
		6-10 ปี	0.242	0.184
		11-15 ปี	-0.187	0.319
		21 ปีขึ้นไป	-0.405	0.068
21 ปีขึ้นไป	3.96	1-5 ปี	0.359*	0.019
		6-10 ปี	0.646*	0.000
		11-15 ปี	0.218	0.198
		16-20 ปี	0.405	0.068

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยในชุมชนบ้านสาขาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.60) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยในชุมชนบ้านสาขาเป็นระยะเวลา 21 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.96)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยในชุมชนบ้านสาขาเป็นระยะเวลา 6-10 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.31) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยในชุมชนบ้านสาขาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.60) 11-15 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.74) และ 21 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 3.96)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยในชุมชนบ้านสาขาเป็นระยะเวลา 16-20 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.55) มีคะแนนของความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะไม่แตกต่างจากที่อาศัยในชุมชนบ้านสาขาเป็นระยะเวลาอื่น ๆ

4.8 เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา ซึ่งมีผลปรากฏตามตารางที่ 4.27 – 4.37

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างเพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	N	Mean	S.D.	t	P-value
เพศ					
ชาย	155	2.18	0.32	-2.12	0.03*
หญิง	245	2.25	0.29		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน					
ต่ำกว่า 4 คน	93	2.16	0.33	-2.40	0.02*
4 คนขึ้นไป	307	2.25	0.30		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างเพศ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนโดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (Independent two sample t-test) พบว่าเพศ เพศ (ค่าสถิติ $t = -2.12$ ค่า P-value 0.003) และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม (ค่าสถิติ $t = -2.40$ ค่า P-value 0.02) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่าเพศชาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 ± 0.29 และ 2.18 ± 0.32 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่าจำนวนสมาชิกต่ำกว่า 4 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 ± 0.30 และ 2.16 ± 0.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	0.93	3.00	0.31	3.33	0.02*
	ภายในกลุ่ม	37.02	396.00	0.09		
	รวม	37.96	399.00	0.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างกลุ่มอายุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 3.33$ ค่า P-value 0.02)

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างกลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ (1)	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม	อายุ (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยอายุ (1-2)	Sig.
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	2.22	21-30 ปี	-0.009	0.898
		31-40 ปี	-0.061	0.390
		40 ปีขึ้นไป	0.068	0.337
21-30 ปี	2.23	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	0.009	0.898
		31-40 ปี	-0.051	0.177
		40 ปีขึ้นไป	0.076*	0.047
31-40 ปี	2.28	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	0.060	0.390
		21-30 ปี	0.051	0.177
		40 ปีขึ้นไป	0.127*	0.002
40 ปีขึ้นไป	2.16	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	-0.067	0.337
		21-30 ปี	-0.076*	0.047
		31-40 ปี	-0.127*	0.002

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.29 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 2.16) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ น้อยกว่าอายุ 21-30 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.23) และ 31-40 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.28) ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.22) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะไม่แตกต่างจากกลุ่มอายุอื่น ๆ

ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.34	3.00	0.11	1.18	0.32
	ภายในกลุ่ม	37.62	396.00	0.09		
	รวม	37.96	399.00	0.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระดับการศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน (ค่าสถิติ $F = 1.18$ ค่า $P\text{-value} = 0.32$)

ตารางที่ 4.31 ผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	1.64	5.00	0.33	3.57	0.004*
	ภายในกลุ่ม	36.31	394.00	0.09		
	รวม	37.96	399.00	0.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.31 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าผู้ตอบ

แบบสอบถามที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีคะแนนของ การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลด
 ขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 0.05 (ค่าสถิติ $F = 3.57$ ค่า $P\text{-value} = 0.004$)

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชน
 ชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพ
 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ (1)	ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วม	อาชีพ (2)	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ย อาชีพ(1-2)	Sig.
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	2.22	นักเรียน/นักศึกษา	0.028	0.724
		พนักงานบริษัท	-0.044	0.496
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.047	0.615
		ชาวประมง/เกษตรกร	0.153	0.350
		รับจ้าง	0.132	0.075
ชาวประมง/ เกษตรกร	2.07	นักเรียน/นักศึกษา	-0.126	0.429
		พนักงานบริษัท	-0.198	0.197
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-0.106	0.524
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.153	0.350
		รับจ้าง	-0.021	0.893
รับจ้าง	2.09	นักเรียน/นักศึกษา	-0.105	0.094
		พนักงานบริษัท	-0.177*	0.000
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-0.085	0.290
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.132	0.075
		ชาวประมง/เกษตรกร	0.021	0.893

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ (1)	ค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วม	อาชีพ (2)	ผลต่างของ ค่าเฉลี่ย อาชีพ(1-2)	Sig.
ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	2.22	นักเรียน/นักศึกษา	0.028	0.724
		พนักงานบริษัท	-0.044	0.496
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	0.047	0.615
		ชาวประมง/เกษตรกร	0.153	0.350
		รับจ้าง	0.132	0.075
ชาวประมง/ เกษตรกร	2.07	นักเรียน/นักศึกษา	-0.126	0.429
		พนักงานบริษัท	-0.198	0.197
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-0.106	0.524
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.153	0.350
		รับจ้าง	-0.021	0.893
รับจ้าง	2.09	นักเรียน/นักศึกษา	-0.105	0.094
		พนักงานบริษัท	-0.177*	0.000
		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-0.085	0.290
		ประกอบธุรกิจส่วนตัว	-0.132	0.075
		ชาวประมง/เกษตรกร	0.021	0.893

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพรับจ้าง (ค่าเฉลี่ย 2.09) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ น้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท (ค่าเฉลี่ย 2.27) ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.19) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ค่าเฉลี่ย 2.17) และ

ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย 2.22) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพเสริม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
อาชีพเสริม	ระหว่างกลุ่ม	2.16	3.00	0.72	7.97	<0.01*
	ภายในกลุ่ม	35.79	396.00	0.09		
	รวม	37.96	399.00	0.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการระหว่างอาชีพเสริม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าประชาชนที่มีอาชีพเสริม มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ F = 7.97 ค่า P-value <0.01)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพเสริม

อาชีพเสริม (1)	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม	อาชีพเสริม (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยอาชีพเสริม (1-2)	Sig.
ไม่มี	2.14	ทำงานโรงงาน	-0.106*	0.022
		รับจ้างทั่วไป	-0.149*	0.000
		ค้าขาย	0.057	0.380

ตารางที่ 4.34 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่ง
ในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างอาชีพเสริม
(ต่อ)

อาชีพเสริม (1)	ค่าเฉลี่ยการ มีส่วนร่วม	อาชีพเสริม (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ย อาชีพเสริม (1-2)	Sig.
ทำงานโรงงาน	2.25	ไม่มี	0.106*	0.022
		รับจ้างทั่วไป	-0.043	0.313
		ค้าขาย	0.163*	0.019
รับจ้างทั่วไป	2.29	ไม่มี	0.149*	0.000
		ทำงานโรงงาน	0.043	0.313
		ค้าขาย	0.206*	0.001
ค้าขาย	2.08	ไม่มี	-0.057	0.380
		ทำงานโรงงาน	-0.163*	0.019
		รับจ้างทั่วไป	-0.206*	0.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพเสริมรับจ้างทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 2.29) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีอาชีพเสริม (ค่าเฉลี่ย 2.14) และค้าขาย (ค่าเฉลี่ย 2.08)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบอาชีพเสริมทำงานโรงงาน (ค่าเฉลี่ย 2.25) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีอาชีพเสริม (ค่าเฉลี่ย 2.14) และค้าขาย (ค่าเฉลี่ย 2.08)

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างสถานภาพในครอบครัว

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
สถานภาพในครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	0.27	2.00	0.13	1.42	0.24
	ภายในกลุ่ม	37.69	397.00	0.09		
	รวม	37.96	399.00	0.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างสถานภาพในครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าสถานภาพในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ไม่แตกต่างกัน (ค่าสถิติ $F = 1.42$ ค่า $P\text{-value} = 0.24$)

ตารางที่ 4.36 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา	ระหว่างกลุ่ม	1.64	4.00	0.41		
	ภายในกลุ่ม	36.31	395.00	0.09	4.47	0.002*
	รวม	37.96	399.00	0.10		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่าสถิติ $F = 4.47$ ค่า $P\text{-value} = 0.002$)

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (1)	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (1-2)	Sig.
1-5 ปี	2.25	6-10 ปี	0.065	0.093
		11-15 ปี	-0.045	0.305
		16-20 ปี	0.221*	0.005
		21 ปีขึ้นไป	0.172*	0.014
6-10 ปี	2.18	1-5 ปี	-0.065	0.093
		11-15 ปี	-0.110*	0.030
		16-20 ปี	0.157	0.058
		21 ปีขึ้นไป	0.107	0.147
11-15 ปี	2.30	1-5 ปี	0.045	0.305
		6-10 ปี	0.110*	0.030
		16-20 ปี	0.267*	0.002
		21 ปีขึ้นไป	0.217*	0.005

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (1)	ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วม	ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (2)	ผลต่างของค่าเฉลี่ยระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา (1-2)	Sig.
16-20 ปี	2.03	1-5 ปี	-0.221*	0.005
		6-10 ปี	-0.157	0.058
		11-15 ปี	-0.267*	0.002
		21 ปีขึ้นไป	-0.049	0.623
21 ปีขึ้นไป	2.08	1-5 ปี	-0.172*	0.014
		6-10 ปี	-0.107	0.147
		11-15 ปี	-0.217*	0.005
		16-20 ปี	0.049	0.623

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.37 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.25) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาเป็นระยะเวลา 16-20 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.03) และ 21 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 2.08)

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาเป็นระยะเวลา 11-15 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.30) มีคะแนนของการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาเป็นระยะเวลา 6-10 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.18) 16-20 ปี (ค่าเฉลี่ย 2.03) และ 21 ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย 2.08)

4.9 การทดสอบสมมติฐาน

4.9.1 สมมติฐานที่ 1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน

- 1) เพศชายและเพศหญิงมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความตระหนักรู้มากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 3.66 ค่าสถิติ $t = -3.14$ ค่า P-value 0.002)
- 2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไปมีความตระหนักรู้มากกว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน (ค่าเฉลี่ย 3.67 ค่าสถิติ $t = -5.08$ P-value <0.01)
- 3) อายุที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าสถิติ $F = 12.25$ P-value <0.01)
- 4) อาชีพที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพชาวประมง/เกษตรกร มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.33 ค่าสถิติ $F = 7.66$ P-value <0.01)
- 5) อาชีพเสริมที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพเสริมรับจ้างทั่วไป มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.73 ค่าสถิติ $F = 8.45$ P-value <0.01)
- 6) สถานภาพในครอบครัวที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีสถานภาพครอบครัวเป็นผู้อาศัย มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.77 ค่าสถิติ $F = 20.28$ P-value <0.01)
- 7) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา 21 ปีขึ้นไป มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.96 ค่าสถิติ $F = 6.12$ P-value 0.0001)

4.9.2 สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

- 1) เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการ

ลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการมากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 2.25 ค่าสถิติ $t = -2.12$ ค่า P-value 0.03)

2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไปมีความตระหนักรู้มากกว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน (ค่าเฉลี่ย 2.25 ค่าสถิติ $t = -2.40$ P-value < 0.02)

3) อายุที่ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอายุ 31-40 ปีมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.28 ค่าสถิติ $F = 3.33$ P-value 0.02)

4) อาชีพที่ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.27 ค่าสถิติ $F = 3.57$ P-value 0.004)

5) อาชีพเสริมที่ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพเสริมรับจ้างทั่วไปมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.29 ค่าสถิติ $F = 7.97$ P-value < 0.01)

6) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาที่ต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา 11-15 ปีมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.30 ค่าสถิติ $F = 4.47$ P-value 0.002)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ทักษะ ทักษะ การตระหนักรู้เกี่ยวกับขยะ และการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ และ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุป

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีระดับการศึกษามัธยม จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 อาชีพเสริม คือ รับจ้างทั่วไป จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 มีสถานภาพผู้อาศัย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 - 7 คน จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 รองลงมา 2 - 4 คน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 และ 1 คน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ 1 - 5 ปี อยู่ในชุมชน จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75

5.1.2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภท และถึงรองรับขยะในชุมชน พบว่า

5.1.2.1 ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นขยะประเภทขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป และขยะอันตราย ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) ปริมาณขยะประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณขยะประเภทขยะอินทรีย์ จำนวนเฉลี่ย 1-2 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 รองลงมาน้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และ 3-5 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

2) ปริมาณขยะประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระป๋องเครื่องดื่ม กระดาษ ยางรถยนต์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณขยะประเภทขยะรีไซเคิล จำนวนเฉลี่ย 6 - 10 ชิ้นต่อวัน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองลงมาน้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 11 - 20 ชิ้นต่อวัน จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

3) ปริมาณขยะประเภทขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติก มาμάคัพ กล่องอาหาร หลอด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณจำนวนเฉลี่ย 11 - 20 ชิ้นต่อวัน จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมา 21 - 30 ชิ้นต่อวัน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.25 และ น้อยกว่า 10 ชิ้นต่อวัน จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25

4) ปริมาณขยะประเภทขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ยาหมดอายุ เครื่องสำอาง น้ำยาทำความสะอาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีปริมาณจำนวนเฉลี่ย น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อสัปดาห์ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมา 6 - 10 ชิ้นต่อสัปดาห์ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ มากกว่า 20 ชิ้นต่อสัปดาห์ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50

5.1.2.2 วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล ที่เกิดในครัวเรือน ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) วิธีการจัดการขยะประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวิธีการจัดการโดยทำปุ๋ยหมัก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมาเผา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 และ อื่น ๆ ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ สุนัข เป็นต้น จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.25

2) วิธีการจัดการขยะประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระป๋องเครื่องดื่ม กระดาษ ยางรถยนต์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีวิธีการจัดการโดย

ประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ในบ้าน จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 40.75 รองลงมาทิ้งลงแหล่งน้ำ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 และนำกลับมาใช้ใหม่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25

5.1.2.3 ถังรองรับขยะในชุมชนของของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ไม่เหมาะสม เพราะไม่มีฝาปิดมิดชิด จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 84.50 รองลงมา เหมาะสม จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และไม่เหมาะสม เพราะรั่วซึม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.25

5.1.3 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมมลพิษ สุขลักษณะ และสุขภาพจิต พบว่า ภาพรวม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า สิ่งแวดล้อมมลพิษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมาสุขภาพจิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และสุขลักษณะ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ซึ่งสามารถทำการสรุปวิเคราะห์ที่เป็นรายข้อได้ ดังนี้

5.1.3.1 สิ่งแวดล้อมมลพิษ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นหากไม่ได้รับการจัดการที่ดีจะส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 รองลงมา มีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องมลพิษเมื่อเห็นเศษขยะอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 และประชาชนควรมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85

5.1.3.2 สุขลักษณะ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า เมื่อชุมชนมีความสะอาด น่าอยู่ทำให้สุขลักษณะของคนในชุมชนดีขึ้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 รองลงมา ทราบดีว่าขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในแม่น้ำลำคลอง มีผลต่อการใช้น้ำและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์และพืช และรู้สึกว่าการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล จำเป็นต้องให้ถูกหลักวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และทราบดีว่าขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34

5.1.3.3 สุขภาพจิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีความสุขเมื่อได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการรักษาความสะอาดในชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 รองลงมา รู้สึกเต็มใจที่จะช่วยเก็บเศษขยะที่อยู่ริมแม่น้ำลำ

คลอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และรู้สึกได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหาการจัดการขยะคือสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30

5.1.4 ทักษะคติในการลดขยะ

จากการศึกษาเกี่ยวกับทักษะคติในการลดขยะ จำแนกตามการลดขยะ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.4.1 การลดขยะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไซ้ เป็นส่วนมาก โดยคิดว่าการไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงไม่ใช้ขยะที่เป็นมลพิษ อาทิ กล่อง โฟม และถุงพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 94.75 รองลงมาเมื่อมีขยะหรือพบเห็นขยะไม่ลงถัง จะเก็บแล้วนำลงไปทิ้งในถังขยะใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และกระดาษ ถุงพลาสติก ห่อขนม นำไปทิ้งลงในขยะแห้งหรือมีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0

5.1.4.2 การใช้ซ้ำ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ไซ้ เป็นส่วนมาก โดยการนำสินค้าหรือวัสดุ เช่น ขวด แก้ว กลับมาใช้ซ้ำเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และในชุมชนจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนโดยให้ความรู้การนำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่นๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำ ใช้ถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ การใช้ซ้ำ ขวดน้ำดื่ม เป็นต้น ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ไซ้ จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 รองลงมาในชุมชนของท่านมีการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชนโดยการซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้อีก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 และในการคัดแยกขยะไว้เพื่อขายหรือแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8

5.1.4.3 การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าไซ้เป็นส่วนมาก โดยชุมชนมีการพัฒนาหรือการนำขยะกลับเข้าสู่กระบวนการใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร และช่วยบำบัดน้ำไม่ให้มีขยะในแม่น้ำ ทะเล หรือมีการลอกคูคลอง และต้องการให้มีการพัฒนา หรือปรับปรุงการแยกขยะ ถังแยกขยะ เพื่อให้สามารถแยกสิ่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 79.5 รองลงมาการแยกขยะวัสดุประเภทโลหะ สามารถนำมาใช้เป็นของตกแต่งหรือของใช้ในบ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 และใช้ตะแกรงกรองเศษอาหาร ก่อนระบายน้ำทิ้งจากอ่างล้างจาน เพื่อเป็นการแยกเศษอาหาร ไม่ก่อให้เกิดปัญหาขยะในแม่น้ำ ลำคลอง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าไซ้ จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5

5.1.5 การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจแก่ผู้รับบริการ พบว่า ภาพรวม โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 รองลงมาด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 และด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 ซึ่งสามารถทำการสรุปวิเคราะห์เป็นรายข้อได้ ดังนี้

5.1.5.1 ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรหรือมีอายุการใช้งานนานอยู่ในระดับประจำมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 รองลงมาคือการใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่มากกว่าการใช้ถุงใบเล็กหลายใบอยู่ในระดับประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 และได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะและเลือกซื้อสินค้าแบบชนิดเติม เช่น สบู่เหลวแบบเติม เพื่อมาใช้ขวดที่มีอยู่แต่เดิมแล้ว อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26

5.1.5.2 ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ชุมชนมีการการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการนำพลาสติกห่อลูกอมของบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟม และฟอล์ยที่เป็นอาหาร ใส่ในถังขยะถึงอย่างเป็นประจำ อยู่ในระดับประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 รองลงมาเป็นการนำเศษอาหาร ใบไม้ ใส่ในถังขยะโดยไม่นำสิ่งเหล่านั้นไปทิ้งตามฝั่งแม่น้ำของชุมชน อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 และนำแก้ว กระจาด พลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22

5.1.5.3 ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่าการคัดแยกประเภทและชนิดของขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรกก่อนที่จะทำการทิ้งลงถังขยะ คัดแยกกิ่งไม้ ใบไม้ โดยการนำเศษใบไม้ไปกองไว้ในที่ที่จัดเตรียมไว้ เช่น หลุมฝังขยะ เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตามธรรมชาติ อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 รองลงมาคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกันเพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 และต้องการให้ชุมชนหรือเทศบาล มีการ

จัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู ริมคลองสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเกี่ยวกับเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.12

5.1.5.4 ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การนำขยะมูลฝอย โดยเฉพาะขยะเปียกกลับไปแปรรูปเป็นปุ๋ย หรืออาหารสัตว์ อยู่ในระดับประจำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 รองลงมาซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิล หรือผลิตจากวัสดุรีไซเคิล อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 และในชุมชน มีการเก็บสินค้าที่ต้องส่งภาชนะบรรจุคืนแก่ผู้ผลิต เช่น ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำอัดลม และเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น กล่องพลาสติกแทนการใช้กล่องโฟม ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก อยู่ในระดับบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13

5.1.6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อคิดเห็นว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของชุมชนในการลดขยะทะเลทั้งสองฝั่งของปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ในเรื่องของการคัดแยกขยะให้ถูกต้อง เพิ่มจุดตั้งถังขยะให้มากขึ้น ในส่วนข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำทั้งสองฝั่งเห็นว่า ควรเพิ่มถังขยะให้มากขึ้นและมีป้ายสัญลักษณ์เพื่อให้พบเห็นถึงขยะได้ง่ายขึ้น โดยแนวทางรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ ที่สามารถร่วมดำเนินการได้ควรมีการรณรงค์และจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงผลเสียของการทิ้งขยะในลำคลองให้มากขึ้น และมีมาตรการในการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน และกระทำผิดให้ชัดเจน

5.1.7 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน พบว่า

1) เพศชายและเพศหญิงมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีความตระหนักรู้มากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 3.66)

2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไปมีความตระหนักรู้มากกว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน (ค่าเฉลี่ย 3.67)

- 3) อายุที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.82)
- 4) อาชีพที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพชาวประมง/เกษตรกร มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.33)
- 5) อาชีพเสริมที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพเสริมรับจ้างทั่วไป มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.73)
- 6) สถานภาพในครอบครัวที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีสถานภาพครอบครัวเป็นคู่อาศัย มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.77)
- 7) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาที่แตกต่างกันมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา 21 ปีขึ้นไป มีความตระหนักรู้มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.96)

ดังนั้น เพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ช่วงอายุ อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกัน ส่งผลให้ทัศนคติแตกต่างกันและยังส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการลดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการศึกษา พบว่า ความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาขยะ ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน พบว่า

- 1) เพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการมากกว่าเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 2.25)
- 2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไปมีความตระหนักรู้มากกว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำกว่า 4 คน (ค่าเฉลี่ย 2.25)
- 3) อายุที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอายุ 31-40 ปี มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.28)
- 4) อาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.27)

5) อาชีพเสริมที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีอาชีพเสริมรับจ้างทั่วไป มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.29)

6) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลาที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา 11-15 ปี มีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.30)

ดังนั้น เพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ช่วงอายุ อาชีพ อาชีพเสริม สถานภาพในครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการศึกษา พบว่า ความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาขยะ ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

โดยจำแนกตามปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือน วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภท และถังรองรับขยะในชุมชน อาจเป็นเพราะ ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นขยะประเภทขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป และขยะอันตราย ปริมาณขยะประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ นอกจากนี้ยังมีปริมาณขยะประเภทขยะอินทรีย์ ขยะประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจงเครื่องดื่ม กระดาษ ยางรถยนต์ ขยะประเภทขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติก มาม่าคัพ กล่องอาหาร หลอด และปริมาณขยะประเภทขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ยาหมดอายุ เครื่องสำอาง น้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทของกลุ่มประชาชนในชุมชนอำเภอเมือง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นขยะอินทรีย์ และขยะรีไซเคิล ที่เกิดในครัวเรือน ได้แก่ วิธีการจัดการขยะประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ นำไปจัดการโดยทำปุ๋ยหมัก และ นำไปเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ สุนัข เป็นต้น ส่วนวิธีการจัดการขยะประเภทขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจงเครื่องดื่ม

กระตาด ยางรถยนต์ มีวิธีการจัดการโดยประติษฐ์เป็นเครื่องใช้ในบ้าน ทั้งลงแหล่งน้ำ และ นำกลับมาใช้ใหม่ ภายในชุมชนมีถังรองรับขยะในชุมชนไม่เหมาะสม เพราะไม่มีฝาปิดมิดชิด เพราะอาจทำให้เกิดการรั่วซึมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาณี อุชุปัจ (2561) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านโห่งจังหวัดลำพูน และพบว่าประชาชนมีความต้องการในด้านการลดปริมาณขยะ ในเรื่องการใช้ปืนโตแทนกล่องโฟมและยังต้องการนำการลดขยะ เศษวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้หรือ แปรรูป อีกทั้งสอดคล้องกับ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2553) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า การร่วมปฏิบัติตามแผนแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชน ในส่วนของนักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือมากที่สุดคือ การร่วมรักษาความสะอาดทิ้งขยะในภาชนะรองรับที่ชุมชนจัดไว้ ทั้งนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้เทศบาล บริหารจัดการขยะโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เทศบาลรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะและทิ้งขยะในภาชนะรองรับ

5.2.2 การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ

มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ สิ่งแวดล้อมมลพิษ สุขภาพจิต และ สุขลักษณะ พบว่าภาพรวม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า สิ่งแวดล้อมมลพิษ อยู่ในระดับมาก รองลงมาสุขภาพจิต และสุขลักษณะตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปอภิปรายผลเป็นรายข้อได้ ดังนี้

5.2.2.1 สิ่งแวดล้อมมลพิษโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นหากไม่ได้รับการจัดการที่ดีจะส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ความกังวลเกี่ยวกับเรื่องมลพิษเมื่อเห็นเศษขยะอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง และประชาชนควรมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนา รด ชื่นฤดี (2560) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตของชาวชุมชนกองขยะในจังหวัดจันทบุรี: กรณีศึกษาบ้านล่างพุนทรัพย์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของชาวชุมชนกองขยะบ้านล่างพุนทรัพย์มี 6 ปัจจัย ได้แก่ ความพร้อมในด้านการบริการสังคม ความเป็นชุมชนของชุมชน การมีอาชีพทำกิน ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย ในการช่วยกันและตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับประสาน อุษณีย์กนก (2557) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า มีการเพิ่มช่องทางในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการประเมินผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพ

5.2.2.2 สุขลักษณะโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะเมื่อชุมชนมีความสะอาด น่าอยู่ทำให้สุขลักษณะของคนในชุมชนดีขึ้น เพราะขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในแม่ลำคลอง มีผลต่อการใช้น้ำและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์และพืช และคนในชุมชนรู้สึกว่าการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลจำเป็นต้องทำให้ถูกหลักวิชาการ นอกจากนี้ยังทราบกันดีว่าขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม สภาพของชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี และพบว่าเทศบาลเมืองบ้านบึงควรขอความร่วมมือไปยังสถาบันการศึกษา บริษัท หรือห้างร้านต่างๆ ให้รณรงค์แก่บุคลากรในการคัดแยกขยะ การนำขยะกลับมาใช้การทิ้งขยะให้ถูกที่ และการกำจัดขยะให้ถูกวิธี อีกทั้งสอดคล้องกับไพบูลย์ แจ่มพงษ์ (2553) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือมากที่สุดคือร่วมรักษาความสะอาดทิ้งขยะในภาชนะรองรับที่ชุมชนจัดไว้ ทั้งนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้เทศบาล บริหารจัดการขยะโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เทศบาลรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะ และทิ้งขยะในภาชนะรองรับ

5.2.2.3 สุขภาพจิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ คนในชุมชนมีความสุขเมื่อได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการรักษาความสะอาดในชุมชน และรู้สึกเต็มใจที่จะช่วยเก็บเศษขยะที่อยู่ริมแม่ลำคลอง นอกจากนี้ยังรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหาและการจัดการขยะคือสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสากร วิเวกวินัย (2558) ในการศึกษาเรื่องการจัดการขยะชุมชนที่ประสบความสำเร็จ: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี พบว่า การใช้มาตรการเชิงบังคับในงานรักษาความสะอาดของบ้านเมือง ด้วยการงดใช้ภาชนะบรรจุอาหารประเภทโฟมของผู้ประกอบการบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและบังคับให้งดใช้ถังรองรับขยะแต่ให้นำขยะจากบ้านเรือนออกมาส่งให้เทศบาลรวบรวมไปกำจัดตามเวลาที่กำหนด อีกทั้งสอดคล้องกับประสาน อุษณีย์กนก (2557) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และพบว่า การส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนสู่ การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เหมาะสม โดยเพิ่มช่องทางในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้าเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพ

5.2.3 ทักษะในการลดขยะจากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ จำแนกตาม การลดขยะ การใช้ซ้ำ และการแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่

สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

5.2.3.1 การลดขยะ อาจเป็นเพราะส่วนมากคิดว่าการไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่าง ฟุ่มเฟือย รวมถึงการไม่ใช้ขยะที่เป็นมลพิษ อาทิ กล่อง โฟม ถุงพลาสติก เป็นการช่วยลดปริมาณขยะ ได้ เมื่อมีขยะหรือพบเห็นขยะไม่ลงถัง จะเก็บแล้วนำไปทิ้งในถังขยะใหม่ และกระดาษ ถุงพลาสติก ห่อขนม นำไปทิ้งลงในขยะแห้งหรือมีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาณี อุษุปัจ (2561) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพ การบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านไธสงจังหวัดลำพูน และพบว่าด้านการลดปริมาณขยะ ในเรื่องการใช้ปิโตรแทนกล่องโฟม โดยประชาชนมีความคาดหวังด้าน คุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อีกทั้งสอดคล้องกับ ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2553) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และพบว่า ร่วมลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นในชุมชนโดย ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เทศบาลรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะและทิ้ง ขยะในภาชนะรองรับ

5.2.3.2 การใช้ซ้ำ อาจเป็นเพราะส่วนมากประชาชนมีการนำสินค้าหรือวัสดุ เช่น ขวด แก้ว กลับมาใช้ซ้ำเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และในชุมชนจัดกิจกรรมการมี ส่วนร่วมให้คนในชุมชนโดย ให้ความรู้การนำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำ ถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม ฯลฯ ภายในชุมชนมีการปลูก จิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน โดยการซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อไปได้อีก และมีการคัดแยกขยะไว้เพื่อขาย หรือ แปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดดา สุโพธิ์ (2556) ทำการศึกษาแนวทางการจัดการขยะมูลฝอย ให้มีประสิทธิภาพในเขตเทศบาลตำบล แม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าเศษวัสดุจากการ ประกอบอาหาร ประชาชนไม่มีการคัดแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง และนำกลับมาใช้ซ้ำเพื่อเลี้ยงยง สัตว์ ควรจัดหาสถานที่ที่ เหมาะสมและเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการเอง อีกทั้งสอดคล้องกับ กิรติวรรณ กัลยาณมิตร (2559) ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่ เหมาะสมโดยประชาชนมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การมี จิตสำนึกในการจัดการการลดขยะ และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการการลดขยะ มี ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารจัดการขยะ

5.2.3.3 การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่ อาจเป็นเพราะชุมชนมีการพัฒนาหรือ การนำ ขยะกลับเข้าสู่กระบวนการใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร และช่วยบำบัดน้ำ

ไม่ให้มีขยะในแม่น้ำ ทะเล หรือมีการลอกคูคลอง และต้องการให้มีการพัฒนา หรือปรับปรุงการแยกขยะ ถึงแยกขยะ เพื่อให้สามารถแยกสิ่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ นอกจากนี้การแยกขยะวัสดุประเภทโลหะ สามารถนำมาใช้เป็นของตกแต่งหรือของใช้ในบ้าน และการใช้ตะแกรงกรองเศษอาหารก่อนระบายน้ำทิ้งจากอ่างล้างจาน เพื่อเป็นการแยกเศษอาหาร ช่วยให้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติวรรณ กัลยาณมิตร (2559) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยประชาชนมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี และพบว่า ควรพัฒนาการบริหารจัดการการลดขยะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีส่วนร่วมในการจัดการการลดขยะและการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการการลดขยะ อีกทั้งสอดคล้องกับขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) ซึ่งทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี และพบว่า เทศบาลเมืองบ้านบึงควรส่งเสริมการนำขยะรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะมาเป็นผลิตภัณฑ์ หรือของชำร่วย โดยจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ มาสอน และหาตลาดเพื่อหาที่รองรับผลิตภัณฑ์

5.2.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ มืองค์ประกอบ 5 ด้าน

ได้แก่ ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจแก่ผู้รับบริการ พบว่า ภาพรวม โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ อยู่ในระดับบางครั้ง รองลงมาด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถทำการอภิปรายเป็นรายข้อได้ ดังนี้

5.2.4.1 ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง อาจเป็นเพราะประชาชนมีการเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรหรือมีอายุการใช้งานนานอยู่ประจำ เลือกใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่มากกว่าการใช้ใบเล็กหลายใบ และได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะและเลือกซื้อสินค้าแบบชนิดเติม เช่น สบู่เหลวแบบเติม เพื่อมาใส่ขวดที่มีอยู่แต่เต็มแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญฤดี เตือนแจ่ม (2558) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่าการแยกขยะก่อนทิ้ง เช่นขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ขยะอันตรายนอกจากนี้ยังมีการนำขยะรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะมาเป็นผลิตภัณฑ์ หรือของชำร่วย อีกทั้งสอดคล้องกับวิภาณี อุซุปัจ (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการใน

การจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านโห่งจังหวัดลำพูน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะ ในเรื่องการใช้ปืนโตแทนกล่องโฟมเพื่อลดปริมาณขยะ ในเรื่องที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวจัดการกับขยะทันทีเมื่อประชาชนมีเหตุเดือดร้อน

5.2.4.2 ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง อาจเป็นเพราะ ชุมชนมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการนำพลาสติกห่อลูกอมของบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟม และฟอล์ยที่เปื้อนอาหาร ใส่ในถังขยะถังอย่างเป็นระเบียบ มีการนำเศษอาหาร ใบไม้ ใสในถังขยะโดยไม่นำสิ่งเหล่านั้นไปทิ้งตามฝั่งแม่น้ำของชุมชน และนำแก้ว กระจก พลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใส่ในถังขยะสีเหลือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาณี อุซูปัจ (2561) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านโห่งจังหวัดลำพูน พบว่า พลาสติกหรือขยะรีไซเคิลประชาชนมีความคาดหวังในเรื่องที่ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวจัดการกับขยะทันทีเมื่อประชาชนมีเหตุเดือดร้อน อีกทั้งสอดคล้องกับไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2553) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ขยะรีไซเคิล ในด้านการจัดการขยะของครัวเรือนทั้งนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้เทศบาล บริหารจัดการขยะโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เทศบาลณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะและทิ้งขยะในภาชนะรองรับ

5.2.4.3 ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง อาจเป็นเพราะ การคัดแยกประเภทและชนิดของขยะมูลฝอยเป็นอันดับแรกก่อนที่จะทำการทิ้งลงถังขยะ คัดแยกกิ่งไม้ ใบไม้ โดยการนำเศษใบไม้ไปกองไว้ในที่ที่จัดเตรียมไว้ เช่น หลุมฝังขยะ เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตามธรรมชาติ มีการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกันเพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี และต้องการให้ชุมชนหรือเทศบาลมีการจัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูริมคลองสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเกี่ยวกับเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาณี อุซูปัจ (2561) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวอำเภอบ้านโห่งจังหวัดลำพูน พบว่า เศษอาหารภายในครัวเรือนในเรื่องการจัดเก็บขยะด้วยความรวดเร็วมากที่สุดโดยนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี อีกทั้งสอดคล้องกับสุกัญญา บัวลาด (2560) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การคัดแยกการลดขยะควรมีการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการการลดขยะอย่างถูกวิธี สร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาการลดขยะ ควรมีโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกวดหรือให้รางวัลครัวเรือนที่สามารถจัดการการลดขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.4.4 ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับบางครั้ง อาจเป็นเพราะการนำขยะมูลฝอย โดยเฉพาะขยะเปียกกลับไปแปรรูปเป็นปุ๋ย หรืออาหารสัตว์ นอกจากนี้มีการซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิล หรือผลิตจากวัสดุรีไซเคิล เพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกครั้ง ภายในชุมชนได้มีการเก็บสินค้าที่ต้องส่งภาชนะบรรจุคืนแก่ผู้ผลิต เช่น ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำอัดลม และเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น กล่องพลาสติกแทนการใช้กล่องโฟม ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชวัญฤดี เดือนแจ่ม (2558) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า เทศบาลเมืองบ้านบึงควรส่งเสริมการนำขยะรีไซเคิลมาใช้ประโยชน์ เช่น นำขยะมาเป็นผลิตภัณฑ์ หรือของชำร่วย โดยจัดหาบุคลากรที่มีความรู้และความคิดสร้างสรรค์ มาสอน และหาตลาดเพื่อหาที่รองรับผลิตภัณฑ์ อีกทั้งสอดคล้องกับไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2553) ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงครามและพบว่า ขยะรีไซเคิลในด้านการจัดการขยะของครัวเรือน สามารถนำมาใช้เป็นภาชนะรองรับขยะของชุมชนได้ ทั้งนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวกว่าครึ่งที่จะให้เทศบาลบริหารจัดการขยะโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้เทศบาลรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะ และทิ้งขยะในภาชนะรองรับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

5.3.1.1 จากการศึกษา พบว่าประชาชนที่มีทัศนคติที่ต่างกันของชุมชนต่างพื้นที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการลดขยะ ดังนั้น ควรมีการรณรงค์การลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างจริงจัง โดยต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อให้มีการสนับสนุนการลดขยะอย่างจริงจังในทุกเขตพื้นที่ของบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ และ จะต้องออกกฎหมายมากำหนดใช้เพื่อจะได้เป็นการควบคุม

5.3.1.2 จากการศึกษา พบว่า อาชีพที่ต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการลดขยะทะเลบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย และด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ดังนั้น จึงเห็นควรจัดให้มีการอบรมความรู้แก่แต่ละอาชีพในการจัดเก็บขยะในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดเก็บขยะกำจัดขยะแบบแยกประเภทอย่างถูกต้อง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่และเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 5.3.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการลดขยะของชุมชนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ
- 5.3.2.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมในการลดขยะทะเลของชุมชนชายฝั่งอื่น ๆ ในประเทศ

บรรณานุกรม

- กรมทรัพยากรชายฝั่งและทะเล. (2563). ขยะในทะเลไทยและเวลาย่อยสลายนานแค่ไหน. เข้าถึงได้จาก <http://tcc.dmcr.go.th/thaicoastalcleanup>
- กীরติวรรณ กัลยาณมิตร. (2559). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เหมาะสมโดยประชาชนมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 6(2), 1-13.
- ขวัญฤดี เดือนแจ่ม. (2558). ความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการจัดการการลดขยะของเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี (งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- จินตวีร์ เกษมศุข. (2561). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ชเนศ ลักษณะพันธุ์ภักดี. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสั่งอาหารแบบเดลิเวอรี่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชนัดดา สุโพธิ์. (2556). แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพในเขตเทศบาลตำบล แม่ปืม อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ดาร์ตัน สุรักขกะ. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตชายหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอมะนังจังหวัดชลบุรี (งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นิสากร วิเวกวินัย. (2558). การจัดการขยะชุมชนที่ประสบความสำเร็จ: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี (งานนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นุชนารถ ชื่นฤดี. (2560). ความพึงพอใจในชีวิตของชาวชุมชนกองขยะในจังหวัดจันทบุรี: กรณีศึกษาบ้านล่างพุนทรัพย์ อำเภอมะนัง จังหวัดจันทบุรี (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

- ประสาน อุษณีย์กนก. (2557). *แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืนของเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- พิชิต ปริมาตร และคณะ. (2558). *รูปแบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมของสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา* (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2553). *การจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มาลัย โห้ประเสริฐ. (2557). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมาอำเภอเมือง จังหวัดระยอง* (วิชาการค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์กร และคณะ. (2559). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติสหวิทยาการเอเชียอาคเนย์ ครั้งที่ 3*, กรุงเทพฯ.
- วิภาณี อุซุปัจ. (2561). *ความรู้ พฤติกรรมในการจัดการขยะของประชาชน และคุณภาพการบริการในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศุภวัตร วิชัย. (2555). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านสวน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง* (ปัญหาพิเศษปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2562). *ผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ*. เข้าถึงได้จาก <https://cwphidden.wordpress.com/project/บทที่-ผังเมืองจังหวัดสมุทรปร/>
- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2562). *แผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*.
สมุทรปราการ: ผู้แต่ง.
- สุกัญญา บัวลาด. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการลดขยะที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม*. *วารสารการประชุมวิชาการเสนอมผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา*, 2(1), 1349-1360.

Oyekale, A. S., & Oyekale, T. O. (2017). Healthcare waste management practices and safety indicators in Nigeria. *BMC public health*, 17(1), 740-740.

doi:10.1186/s12889-017-4794-6

Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed). New York, NY: Harper and Row.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม
การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก
แม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะ
บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี 2. 21 – 30 ปี
 3. 31 – 40 ปี 4. 40 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ประถม 2. มัธยม
 3. ปวช./ปวส./อนุปริญญา 4. ปริญญาตรี
 5. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

1. นักเรียน/นักศึกษา 2. พนักงานบริษัท
 3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 4. ประกอบธุรกิจส่วนตัว
 5. ชาวประมง/เกษตรกร 6. รับจ้าง

5. อาชีพเสริม

1. ไม่มี 2. ทำงานโรงงาน
 3. รับจ้างทั่วไป 4. ค้าขาย (ส่วนตัว)

6. สถานภาพในครอบครัว

1. หัวหน้าครอบครัว 2. สมาชิกในครอบครัว
 3. ผู้อาศัย

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน..... คน

8. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านสาขลา

- 1-5 ปี 6 – 10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
 21 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนชายฝั่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

1. ปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน เป็นขยะประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 1.1 () ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์ จำนวนเฉลี่ยต่อวัน

() น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน	() 1-2 กิโลกรัมต่อวัน
() 3-5 กิโลกรัมต่อวัน	() มากกว่า 5 กิโลกรัมต่อวัน
 - 1.2 () ขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจังเครื่องตัด กระจาด ยางรถยนต์ จำนวนเฉลี่ยต่อวัน

() น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อวัน	() 6-10 ชิ้นต่อวัน
() 11-20 ชิ้นต่อวัน	() มากกว่า 20 ชิ้นต่อวัน
 - 1.3 () ขยะทั่วไป เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถูพลาสติก มาม่าคัพ กล่องอาหาร หลอด จำนวนเฉลี่ยต่อวัน

() น้อยกว่า 10 ชิ้นต่อวัน	() 11-20 ชิ้นต่อวัน
() 21-30 ชิ้นต่อวัน	() มากกว่า 30 ชิ้นต่อวัน
 - 1.4 () ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย ยาหมดอายุ เครื่องสำอาง น้ำยาทำความสะอาด จำนวนเฉลี่ยต่อสัปดาห์

() น้อยกว่า 5 ชิ้นต่อสัปดาห์	() 6-10 ชิ้นต่อสัปดาห์
() 11-20 ชิ้นต่อสัปดาห์	() มากกว่า 20 ชิ้นต่อสัปดาห์
2. ท่านมีวิธีการจัดการขยะแต่ละประเภทที่เกิดในครัวเรือนของท่านโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 2.1 () ขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษเนื้อสัตว์

() ฝังกลบ	() เผา
() ทำปุ๋ยหมัก	() ทิ้งลงแหล่งน้ำ
() อื่นๆ (ระบุ).....	
 - 2.2 () ขยะรีไซเคิล เช่น ขวดน้ำพลาสติก ขวดแก้ว กระจังเครื่องตัด กระจาด ยางรถยนต์

() เก็บแยกไว้ขาย	() ทิ้งลงแหล่งน้ำ
() ประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ในบ้าน	() นำกลับมาใช้ใหม่
() อื่นๆ (ระบุ).....	

3. ท่านคิดว่าถังรองรับขยะในชุมชนของท่าน มีความเหมาะสมหรือไม่

- () เหมาะสม () ไม่เหมาะสม เพราะ...(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () ไม่มีฝาปิดมิดชิด
 () รั่วซึม
 () อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

การตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาของขยะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
สิ่งแวดล้อมมลพิษ					
1. ท่านทราบว่าปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นหากไม่ได้รับการจัดการที่ดีจะส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม					
2. ท่านมีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องมลพิษเมื่อเห็นเศษขยะอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง					
3. ประชาชนควรมีความตระหนักถึงผลกระทบของปัญหาขยะและสิ่งปฏิกูลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและสังคม					
4. หน่วยงานราชการร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมรณรงค์การจัดการขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่อง					
5. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการบำบัดและกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลของชุมชน					
สุขลักษณะ					
6. เมื่อชุมชนมีความสะอาด น่าอยู่ทำให้สุขลักษณะของคนในชุมชนดีขึ้น					

7. ท่านรู้สึกว่าการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลจำเป็นต้องให้ถูกหลักวิชาการ					
8. ท่านทราบว่า การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในแม่ลำคลองมีผลต่อการใช้น้ำและการดำรงชีวิตของมนุษย์ สัตว์และพืช					
9. ท่านทราบว่า ขยะมูลฝอยทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม					
10. ท่านทราบว่าขยะทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ชุมชนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค					
สุภาพจิต					
11. ท่านมีความสุขเมื่อได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในการรักษาความสะอาดในชุมชน					
12. ท่านรู้สึกเต็มใจที่จะช่วยเก็บเศษขยะที่อยู่ริมน้ำแม่ลำคลอง					
13. ท่านรู้สึกได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดปัญหาการจัดการขยะคือสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ					
14. ท่านรู้สึกสบายใจเมื่อเห็นว่าคนในชุมชนมีความรับผิดชอบต่อ การทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะ					
15. การปลูกฝังและรณรงค์การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลให้กับประชาชนทุกคนเป็นสิ่งจำเป็นและควรทำอย่างต่อเนื่อง					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติในการลดขยะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่อง หน้าข้อความ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับผู้ตอบ

ทัศนคติในการลดขยะ	ใช่ (1)	ไม่ใช่ (0)
การลดขยะ		
1. ท่านคิดว่าการไม่ใช้บรรจุภัณฑ์อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงขยะที่เป็นมลพิษ อาทิ กล่อง โฟม ถุงพลาสติก ช่วยลดปริมาณขยะได้		
2. กระดาษ ถุงพลาสติก ห่อขนม ท่านนำไปทิ้งลงในขยะแห้งหรือมีการแยกขยะก่อนทิ้งลงถัง		
3. ท่านเห็นด้วยกับการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก		
4. เมื่อท่านมีขยะหรือพบเห็นขยะไม่ลงถัง ท่านจะเก็บแล้วนำลงไปทิ้งในถังขยะใหม่		
5. ท่านเห็นด้วยว่าสมาชิกในบ้านทุกคนต้องใช้ สินค้าที่ทำให้เกิดขยะน้อยที่สุด		
การใช้ซ้ำ		
6. การนำสินค้าหรือวัสดุ เช่น ขวด แก้ว กลับมาใช้ซ้ำเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า		
7. ท่านมีการคัดแยกขยะไว้เพื่อขาย หรือ แปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่		
8. ในชุมชนของท่านจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนโดย ให้ความรู้ การนำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่น ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การใช้ซ้ำ ถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ การใช้ซ้ำขวดน้ำดื่ม ฯลฯ		
9. ในชุมชนของท่านมีการปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่คนในชุมชน โดยการซ่อมแซมเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้ต่อไปได้อีก		
การแปรรูปเพื่อนำมาใช้ใหม่		
10. ชุมชนของท่านมีการพัฒนาหรือ การนำขยะกลับเข้าสู่กระบวนการใช้ประโยชน์ใหม่ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร และช่วยบำบัดน้ำไม่ให้มีขยะในแม่น้ำ ทะเล หรือมีการลอกคูคลอง		
11. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ครัวเรือนและการเลือกซื้อสินค้าผลิตจากวัสดุรีไซเคิล สามารถนำกลับมาแปรรูปหรือนำมาใช้ใหม่		

ทัศนคติในการลดขยะ	ใช่ (1)	ไม่ใช่ (0)
12. ท่านต้องการให้มีการพัฒนา หรือปรับปรุงการแยกขยะ ถึงแยกขยะ เพื่อให้สามารถแยกสิ่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้		
13. การแยกขยะวัสดุประเภทโลหะ สามารถนำมาใช้เป็นของตกแต่งหรือของใช้ในบ้าน		
14. ท่านใช้ตะแกรงกรองเศษอาหาร ก่อนระบายน้ำทิ้งจากอ่างล้างจาน เพื่อเป็นการแยกเศษอาหาร ไม่ก่อให้เกิดปัญหาขยะในแม่น้ำลำคลอง		

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ในช่อง หน้าข้อความ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

	ประจำ ปฏิบัติ มากกว่า 5 วัน / สัปดาห์ (3)	บางครั้ง ปฏิบัติ 1-2 วัน / สัปดาห์ (2)	ไม่เคย ปฏิบัติ สักครั้ง เลย (1)
การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ			
ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ			
1. ท่านเลือกใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวรหรือมีอายุการใช้งานนาน			
2. ท่านเลือกซื้อสินค้าแบบชนิดเติม เช่น สบู่เหลวแบบเติม เพื่อมาใส่ขวดที่มีอยู่แต่เดิมแล้ว			
3. ท่านเลือกใช้ถุงพลาสติกขนาดใหญ่มากกว่าการใช้ใบเล็กหลายใบ			
4. ท่านได้แยกขยะก่อนนำลงถังขยะ			
5. ชุมชนของท่านมีจำนวนภาชนะที่รองรับขยะได้เพียงพอ เช่น ถังขยะชุมชนที่สามารถรองรับขยะในชุมชนได้			

การมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปาก แม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ	ประจำ ปฏิบัติ มากกว่า 5 วัน / สัปดาห์ (3)	บางครั้ง ปฏิบัติ 1-2 วัน / สัปดาห์ (2)	ไม่เคย ไม่เคย ปฏิบัติ สักครั้ง เลย (1)
ด้านการทิ้งและลดปริมาณขยะ			
6. ชุมชนของท่าน มีการจัดตั้งวิธีการเก็บรวบรวมขยะจาก ครัวเรือนในแต่ละวันทำให้ไม่มีขยะตกค้างในชุมชน			
ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย			
7. ท่านนำเศษอาหาร ใบไม้ ใสในถังขยะ โดยไม่นำสิ่งเหล่านั้นไปทิ้งตามฝั่งแม่น้ำของชุมชน			
8. ท่านนำแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะที่สามารถนำมารีไซเคิล ใสในถังขยะสีเหลือง			
9. ท่านนำภาชนะบรรจุสารอันตรายต่าง ๆ ใสในถังขยะถึงสีเทา ฝาสีส้ม			
10. ท่านขนย้ายขยะในชุมชนโดยการนำไปกำจัด ไม่ก่อเกิดปัญหา หก/หล่น เลอะเทอะในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ			
ด้านการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย			
11. ท่านพบว่าชุมชนมีการการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย โดยการ นำพลาสติกห่อลูกอมของบะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก โฟม และฟอล์ยที่เปื้อนอาหาร ใสในถังขยะถึงอย่างเป็นประจำ			
12. ท่านพบว่าชุมชนบริเวณริมฝั่งปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีการนำ ขยะไปใส่ถังที่เทศบาลจัดเตรียมไว้เป็นจุด ๆ รอการขนย้าย			
ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย			
13. ท่านคัดแยกประเภทและชนิดของขยะมูลฝอย เป็นอันดับแรกก่อนที่จะทำการทิ้งลงถังขยะ			
14. ท่านไม่ปล่อยน้ำเสียในครัวเรือนลงในแม่น้ำริมคลอง เช่น น้ำ จากการซักผ้า ถูพื้น เพื่อลดปริมาณน้ำเน่าเสียในชุมชนของท่าน			
15. ท่านคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกันเพื่อให้เทศบาล นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี			

ด้านการคัดแยกและขั้นตอนการกำจัดขยะมูลฝอย			
16. ท่านต้องการให้ชุมชนหรือเทศบาลของท่าน มีการจัดโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู ริมคลองสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอย			
17. ท่านคัดแยกกิ่งไม้ ใบไม้ โดยการนำเศษใบไม้ไปกองไว้ในที่ที่ จัดเตรียมไว้ เช่น หลุมฝังขยะ เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตาม ธรรมชาติ			
ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่			
18. ท่านซื้อสินค้าที่นำกลับมารีไซเคิลหรือผลิตจากวัสดุรีไซเคิล			
19. ในชุมชนของท่าน มีการเก็บสินค้าที่ต้องส่งภาชนะบรรจุคืน แก่ผู้ผลิต เช่น ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำอัดลม			
20. ในชุมชนมีการจัดกิจกรรม โดยมีการนำสิ่งของที่ทิ้งไปแล้ว นำมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เพื่อเป็นของใช้ส่วนกลาง ให้กับชุมชน			
21. ท่านนำขยะมูลฝอย โดยเฉพาะขยะเปียกกลับไปแปรรูปเป็น ปุ๋ย หรืออาหารสัตว์			
22. ท่านเลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น กล่องพลาสติกแทนการใช้กล่องโฟม ใช้ถุงผ้าแทน ถุงพลาสติก			

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ

1. ปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการของชุมชนในการลดขยะทะเล ทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการที่ควรปรับปรุงแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการลดขยะทะเลทั้งสองฝั่ง จังหวัดสมุทรปราการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางรูปแบบการมีส่วนร่วม การจัดการของชุมชนชายฝั่งในการลดขยะบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ท่านสามารถร่วมดำเนินการได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวฉัฐสุรีย์ รุ่งเจริญ
วัน เดือน ปี เกิด 11 พฤศจิกายน 2534
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2561

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY